

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Za katoliško časopisje!

Na evharističnem kongresu v Sarajevu je bil eden glavnih sklepov katoliških Hrvatov, da bodo v bodoče zastavili vse sile za razširjenje katoliškega časopisja. Hrvati so v tem oziru nekoliko zaostali za katoliškimi Slovenci. Zato tudi mi pozdravljamo ta njihov sklep in jim želimo obilo božjega blagoslova pri tem delu!

Prav pa je, če se ob tej priliki vprašamo, kako je z nami! V Sloveniji je nabožno časopisje zelo dobro razširjeno. So še vrzeli, ki jih je še izpopolniti, toda v tej smeri ni tolike nujnosti kakor za naš dnevnik in naše tednike. Marsikdo bo mislil, da sedaj pač ni čas za agitacijo, saj ljudje niti nimajo časa, da bi čitali. Toda razmere nam narekujejo ta članek! Zaradi pomanjkanja denarja mislijo namreč mnogi, da je treba predvsem opustiti časopis. Kdor pa ne čita, ne napreduje, ne ve, kaj in kako se svet suče, pa je lahko pri dogodkih, ki jih čas s seboj prinese, popolnoma presenečen.

Kdo naj ljudstvu pravilno tolmači važnost katoliškega časopisja? Gotovo je, da je to stanovska dolžnost duhovnika. Tudi ljudje sprejemajo radi njegovo besedo. Kljub temu pa duhovnik ne sme biti osamljen v tem delu! Vsak in vsi, posameznik in organizacije, kdorkoli želi, da bomo katoliški Slovenci res to, kar smo, mora delovati za razširjenje naših katoliških časopisov.

Danes se predvsem obračamo na zavedno slovensko dijaštvo. Mladina, posebno ona iz srednjih in višjih šol, je vedno živela in čutila z narodom. Ona je in bo tudi uživala zaupanje naroda in zato naj dijaštvo svoje počitnice uporabi za to, da se v naših kmetijskih domovih odpirajo vrata katoliškemu časopisju.

»Slov. Gospodar« je preuredil zapisnik svojih naročnikov tako, da lahko pošlje vsakemu naslove naročnikov po poštah. Vemo, da bo to zelo pripomoglo za osebno agitacijo, zato opozarjamo vse naše prijatelje, da se tega poslužijo in nam svoje želje sporočijo.

Prijatelji, nas ne sme strašiti ničesar, nas ne sme ovirati niti kriza niti poletni čas, da ne bi delali za razširjenje katoliškega časopisja!

Težave Romunije.

V kakšnem gospodarskem in finančnem položaju se nahaja Romunija, najboljše pojasnjujejo besede, ki jih je

rekel bivši ministrski predsednik Jorga ob odstopu svojega ministrstva zadnjega maja. Utemeljil je namreč ostavko svoje vlade, ki se je imenovala vlada narodne koncentracije, s temi besedami: »Podal sem ostavko vlade, ker vlada ni mogla najti sredstev za izplačilo plač in zapadlih obveznosti in ker vlada ne bi mogla izplačevati niti polovice plač uradnikom. Državni dohodki ne zadoščajo in v današnjih razmerah ni upanja, da bi dobili v inozemstvu posojilo. Končno sem podal ostavko zaradi tega, ker bi mogla znižati uradniške plače za 50 odstotkov samo močna vlada.«

Državni dohodki v Romuniji vedno bolj in bolj nazadujejo. Proračunani so bili na mesec za 2 milijardi lejev (1 lej = nekako ena tretjina dinarja), v letošnjem letu pa je dejansko prišlo v drž. blagajno mesečno povprečno 800 mil. lejev. Francoski izvedenci, ki so proučili stanje romunskih financ, so nasvetovali ali redukcijo uradniških plač ali pa redukcijo števila uradnikov. Oboje je težko izvršljivo. Ministrski predsednik Jorga je o priliki, ko je dal ostavko, izjavil, da bi bilo treba reducirati plače uradnikom na polovico. To pa bi mogla izvršiti samo močna vlada, takšna pa Jorgova ni bila.

Med romunskim prebivalstvom vlada veliko pomanjkanje denarja. Na deželi pomenja 20 lejev že celo premoženje. Cene kmetijskim pridelkom so tekom zadnjih mesecev padle na tretjino, industrijski izdelki pa se niso bistveno pocenili. Kmet bi moral prodati tri kilograme koroze, da kupi eno škatljo vžigalic. Ni pa mogoča prodaja tudi za najnižjo ceno, ker ni kupca. Nič boljše se ne godi obrtnikom in trgovcem. Poslednje imenuje ljudska šala »prolongobarde«, to je ljudi, ki samo prolongirajo = podaljšujejo menice. Da še obstojajo ter da niso propadli, je razlog v tem, ker dolgovi ne plačujejo. Tudi davčni izterjevalec ne more dobiti od ljudi denarja. Rubežni so brezuspešne, ker nikdo nič ne nudi. Nova vlada bo imela veletežavno nalogo, da odpomore največjim težavam ter državne finance vsaj nekoliko uredi.

Novi in že zamenjani ministrski predsednik Papanastasiu.

Novi kancler Franc von Papen je star 53 let in eden od ožjih zaupnikov predsednika nemške republike Hindenburga. Pred prevratom je bil oficir, politiki se je posvetil, ko je sskel po sklepu miru vojaško suknjo in je postal član katoliškega centra. Do zadnjih volitev je bil poslanec v pruskem deželnem zboru.

Na Francoskem so vendar-le dobili vlado. Francija je dobila po zadnjih volitvah najprej senatnega in zborničnega predsednika. Šele 4. junija o polnoči je sestavil vlado radikalec Edvard Herriot iz članov, ki vsi pripadajo njegovi stranki. Herriot se bo upiral s samoradikalno vlado na prijateljsko ter podporno zadržanje socialistov, na zmerno republikansko sredino in na zmerno desničarje. V načelni opoziciji bodo le komunisti ter skrajna desnica. Herriotova vlada šteje 18 ministrov in 11 državnih tajnikov. Herriotovi vladi ne prerokujejo dolgotrajnega življenja, ampak stopa v ospredje radi resnih časov potreba koncentracijske vlade. Herriotova vlada je imela prvo sejo 5. junija.

Novi kancler Franc von Papen je star 53 let in eden od ožjih zaupnikov predsednika nemške republike Hindenburga. Pred prevratom je bil oficir, politiki se je posvetil, ko je sskel po sklepu miru vojaško suknjo in je postal član katoliškega centra. Do zadnjih volitev je bil poslanec v pruskem deželnem zboru.

Na Francoskem so vendar-le dobili vlado. Francija je dobila po zadnjih volitvah najprej senatnega in zborničnega predsednika. Šele 4. junija o polnoči je sestavil vlado radikalec Edvard Herriot iz članov, ki vsi pripadajo njegovi stranki. Herriot se bo upiral s samoradikalno vlado na prijateljsko ter podporno zadržanje socialistov, na zmerno republikansko sredino in na zmerno desničarje. V načelni opoziciji bodo le komunisti ter skrajna desnica. Herriotova vlada šteje 18 ministrov in 11 državnih tajnikov. Herriotovi vladi ne prerokujejo dolgotrajnega življenja, ampak stopa v ospredje radi resnih časov potreba koncentracijske vlade. Herriotova vlada je imela prvo sejo 5. junija.

Novo francosko zbornico je izvolila 3. junija za predsednika senata Jeanne-

neya z 228 glasovi od 245 oddanih. Prejšnji senatni predsednik Lebrun je bil izvoljen za predsednika republike. Za predsednika zbornice je bil ponovno izvoljen prejšnji Buisson.

Same konference. Velesile se prerekajo med seboj, ali se naj skličejo vojnoškodninska posvetovanja v švicarsko mesto Lausanno in kaj in kako se naj uredi plačevanje vojnih odškodnin, katerih se bo Nemčija sedaj po odstopu dr. Brüninga še posebno branila. — V Londonu bi se naj vršila velika gospodarska konferenca, ki bi se naj pečala z vsem mogočim, a pravega programa le ne morejo dobiti. V ožigled vsem tem konferencam piše pametno največji angleški list »Times« tole: »Neprestane mednarodne konference bodo obstoječo zmedo le še povečale, ako odgovorni državniki ne bodo imeli veliko bolj jasne zamisla, nego ga imajo sedaj, kaj je treba ukreniti, in ako ne bodo imeli trdne in dobre volje, da gospodarska in politična vprašanja sedanosti rešijo v resnici temeljito.«

Romunska Jorgova vlada je odstopila radi skrajno slabega finančnega stanja. Romunija ne bo mogla za bodočnost plačevati uradništva, ako ne bo dobila izdatnejšega zunanjega posojila. Kralj je poklical romunskega poslanika iz Londona Titulesca, da sestavi novo vlado in otme državo gospodarskega poloma. Titulescu je že dospel v Bukarešto in skušal pridobiti za vladno zvezo liberalce in kmečko stranko.

Titulescu ni uspela sestava nove romunske vlade iz liberalcev ter kmečke stranke. Kralj je poveril sestavo volilne vlade na čim širši podlagi drugemu voditelju kmečke stranke Vajdi Vojvodu.

Avstrija dobi po napovedi časopisja 300 milijonov šilingov posojila. Večji del posojila bi se podpisal v Londonu in v Parizu, manjši pa v Berlinu in Rimu.

Komaj sestavljena nova Papanastaziujeva vlada se že maje. Stari in komaj odstopli min. predsednik Venizelos se zopet dviga na površje. Prevladuje mnenje, da bodo v novi vladi trije generali, ki so Venizelosovi zaupniki.

Spor med Angleško in Irsko na vidiku. Senat Irske je sprejel pri drugem branju zakonski načrt o odpravi prisege zvestobe angleškemu kralju z 21 glasovi proti 8. Ta zakon zna dovesti do preloma med Anglijo in Irsko.

Mandžurija in Zveza narodov. Japonci raznašajo v svet vest, da namerava preiskovalna komisija Zveze narodov, ki se nahaja v Mandžuriji, predložiti, da se Mandžurija stavi pod nadzorstvo Zveze narodov. Sestaviti bi se moral tudi poseben svet iz zastopnikov Francije, Japonske, Vel. Britanije in Amerike. Predsednik tega sveta bi bil bivši mandžurski guverner maršal Čansuljan, razen tega pa bi uprava Mandžurije bila pod stalnim nadzorstvom Zveze narodov.

Revolucija v južnoameriški državi Čile. V Čile je uspela revolucija letalskih častnikov, katerim so se še pridružili mornarji. Revolucionarji so odstavili prejšnjo vlado. Dosedanji pred-

PRAVA METODA

uspešnega negovanja lepote počiva na uporabi takšnih pripomočkov, kateri se izdelujejo iz sestavin, ki medicinski učinkujejo, kot so to: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov franko 52 Din), od lekarnarja Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

sednik Montero je odstopil in v čilskem glavnem mestu so oklicali 4. junija socialistično republiko.

Odlikovan slovenski redovnik. V Gradcu je bil odlikovan z zlato častno kolajno za zasluge napram avstrijski republiki pater provincial frančiškani, g. p. Pelagij Klemenčič. Odlikovanec je po rodu Slovenec, rojen 16. marca l. 1878 pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 25. avgusta 1895 je stopil v frančiškanski red ter bil 26. julija 1900 posvečen za duhovnika. Njegovo delovanje kot dušni pastir in katehet v Gradcu, v njegovi okolici in tudi v drugih krajih je bilo vzorno. Leta 1924 je postal provincial nemško-štajerske frančiškanske province ter bil od vrhovnega poglavarja frančiškanskega reda imenovan za vizitatorja frančiškanskih samostanov ne samo v Avstriji, marveč tudi v Nemčiji in na Nizozemskem. Med glavnimi njegovimi zaslugami se navaja njegova vnema za mladinsko vzgojo in za redovniški naraščaj. Leta 1911 je kot kaplan in katehet ustanovil v Gradcu frančiškansko semenišče, kateremu je bil dolgo let ravnatelj. Leta 1931 je bilo na to zgradbo zgrajeno novo nadstropje ter vsa hiša urejena po modernih higijenskih zahtevah. V nedeljo, 29. maja, je bilo p. Klemenčiču izročeno visoko odlikovanje, ki mu ga je dal zvezni predsednik avstrijske republike. Izročil mu ga je osebno nemško-štajerski deželni glavar dr. Rintelen, ki je sedaj minister za uk in bogočastje.

Angleška vlada dala zadoščenje katoliški Cerkvi. Na otoku Malti, ki je pod vrhovno oblastjo Anglije, je nastal spor med tamošnjo vlado pod načelstvom lorda Stricklanda in med katoliško Cerkvijo. Angleška vlada, ki ni bila izpočetka dovolj poučena o razmerah, je odobrila Stricklandovo postopanje ter se tako izjavila proti malteški duhovščini in proti Vatikanu, ki je potrdil postopanje katoliške cerkvene oblasti na Malti. Toliko pa je bila angleška vlada previdna in obzirna, da je poslala na Malto posebno komisijo, ki naj preišče natanko tamošnje razmere. Angleška komisija je to storila ter izdala o tem stvarno poročilo, ki obsega 218 strani tiskane »modre knjige«. V tem poročilu daje komisija katoliški Cerkvi in njenim duhovnikom popolno zadoščenje, odobravajoč njihovo postopanje, obsoja pa ravnanje lorda Stricklanda kot predsednika vlade. Komisija med drugim izjavlja, da je Strickland hotel zavladati ne samo nad vsemi strankami, vsiljujoč vsem samo svojo stranko,

ki jo je imenoval edino ustavno in dovoljeno, marveč tudi nad vsemi oblastmi, tudi nad cerkvenimi. Stricklandovo početje je med prebivalstvom rodilo nezadovoljstvo in ogorčenje. V oddelku, posvečenem položaju katoliške Cerkve, spominja komisija na opetovano obljubo angleške vlade, da bo vero malteškega ljudstva, to je katoliško vero, spoštovala ter ji dala popolno svobodo delovanja in popolno sigurnost. Vsled tega komisija ne more priporočati nobene akcije, ki bi katoliško Cerkev in njeno duhovščino izključevala od političnega udejstvovanja in od udeležbe pri narodnem predstavništvu. Poročilo komisije, ki daje katoliški Cerkvi sijajno zadoščenje, je angleški minister za kolonije Cunliffe-Lister vzel na znanje ter osvojil njene navedbe in predloge. Nato je lord Strickland s svojo vlado dal ostavko. Odstopil pa je tudi glavni guverner — predstavnik angleškega kralja — na otoku Du Cane, ki je odobral Stricklandovo politiko. Tako je katoliška Cerkev dobila od angleške vlade veliko zadoščenje. Obenem je angleška vlada dokazala, da v politiki in upravi ne odobrava samovolje in nasilja.

Katoličani v Rusiji. Na Ruskem živi okoli dva milijona katoličanov. Njihova svoboda tudi v caristični Rusiji ni bila velika, v boljševiški pa je mesto svobode nastopil pritisk, zatiranje in nasilje. Nekdaj so katoličani v Rusiji imeli 614 cerkva, sedaj jih je samo še 180, od 580 kapel pa ni ostala niti ena. Prej je med katoličani na Ruskem delovalo 810 duhovnikov, danes jih je samo 310 in od teh je 200 v zaporih. Od duhovnikov je 500 bilo ali usmrčenih ali so umrli gladi, le malo število se jih je rešilo z begom v inozemstvo. Od 5 katoliških škofov so trije v ječah. Prej je za duhovniški naraščaj skrbelo sedem bogoslovnic, sedaj ni nobene več. Tako zatirajo komunisti katoliško Cerkev.

Boljševiška vzgoja. V Rusiji je še vedno največ nepismenih ljudi v Evropi. Boljševiki so koj ob prevzemu oblasti obljubili, da bodo ta madež odstranili od Rusije. Ustanovili so res veliko število ljudskih šol. Na deželi traja pouk štiri leta, v mestih pa sedem let. Vzgoja, ki se daje otrokom v osnovnih šolah, je kajpada strogo brezbožna. O veri in Bogu se niti beseda ne sme v teh šolah spregovoriti, k večjemu sramotilna beseda. In takih sramotilnih in bogokletnih besed kar mrgoli v boljševiškem šolskem pouku. Molitev je v šoli strogo prepovedana, niti doma ne smejo otroci moliti s starši. Otroci se nadalje vzgojujejo popolnoma v marksističnem duhu za najostrejši razredni boj, kakor ga n. pr. v naših krajih propovedujejo socialni demokratje ali socialisti. Vsaka šola v boljševiški Rusiji je pridružena kakšnemu kolektivnemu (komunističnemu) obratu, po mestih fabriškemu, na deželi pa agrarnemu (poljedelskemu) veleobratu. S tem obratom morajo otroci politično sodelovati pri političnih demonstracijah, obhodih in volitvah. Sodelovati pa tudi morajo telesno. Otroci se pritegujejo k delu v fabrikah in v poljedelskih veleobratih. Ko je svojčas velekaptal izrab-

ljal za cenen denar otroke za fabriško delo, so marksisti = socialisti in komunisti grmeli zoper kapitaliste kot zoper krvose in tlačitelje ljudstva. Sedaj delajo boljševiki v Rusiji isto, socialisti in komunisti po drugih državah pa ne grmijo proti njim, ker so njihovi bratci v Karlu Marksu, skupnem duhovnem očetu. Proti temu izrabljanju otrok za težko delo je celo protestirala gospa Krupskaja, vdova Leninova. Boljševiški poglavarji pa se nič ne brigajo za ta protest, njim gre za izvršitev petletnega gospodarskega načrta, za kojega morajo tudi otroci žrtvovati svoje mlade sile in tudi svoje življenje.

Stara pesem se ponavlja.

Pred sto leti — ali točneje pred 101 letom — leta 1831 se je istotako v Ženevi vršila razorožitvena konferenca vlad evropskih držav. Posvetovanja so bila tajno sklicana in so se vršila za zaprtimi vrati. Pričela so spomladi leta 1831 in so trajala do 29. decembra istega leta.

Konferenci so prisostvovali: avstrijski kancler knez Metternich, francoski delegat Perier, pruski delegat Ansilon, ruski delegat Nesselrod in zastopnik Anglije Castlereagh. Predsednik francoske republike je bil takrat Luis Phillip, poznejši francoski kralj.

Konferenca je bila sklicana v cilju odprave oboroževanja, ki je tako težko ne le za vlade, ampak tudi za narode.

Francoski delegat je zahteval napredujočo in istočasno razorožitev, kajti če nadaljujemo s tem nevarnim oboroževanjem naših armad, bo militaristični duh končno prevladal nad težnjo, da se vzdrži mir in krvava vojna bo neizogibna posledica načina oboroževanja, je utemeljeval svoj predlog.

Knez Metternich, ki je vodil glavno in odločilno besedo v imenu takrat na vrhuncu svoje slave in moči se nahajajoče Avstrije, je naglašal, da so najhujši časi ona nesigurna doba, kadar nimamo vojne niti miru. Knez Metternich je stavil tudi več predlogov, med njimi je bil najvažnejši, da naj ostanejo v veljavi vse obstoječe pogodbe med posameznimi državami, dokler se ne izpremene na temelju medsebojnega in mirnega sporazuma med zainteresiranimi državami.

Zastopnik Prusije je zagovarjal, da se mir ne bo pokvaril, dokler bodo njegovo domovino in Francijo vezale skupne težnje za mirom. Priznal je, kako velike so težkoče pri vzdrževanju miru v Evropi, v dobi, ko še niso rešena vsa važna vprašanja, ki vznemirjajo Evropo in katerih rešitev je sedaj mnogo težja nego kdajkoli preje.

Zastopnik Rusije Nesselrod je izrazil mišljenje, da neprestano poudarjanje o moči armad raznih držav ni ravno najboljša pot k učvrstitvi medsebojnega zaupanja med evropskimi narodi in ne bo pospešilo rešitve splošne razorožitve.

Louis Phillip je poslal konferenci pismo, v katerem pravi med drugim: Odstranil bom vse težkoče oboroževanja, ko mi bodo dana jamstva, da francoski časti ne grozi nobena nevarnost.

**ŽIVI LASJE ZAHTEVAJO
PRAVILNO NEGOVANJE!**

Navadno milo je dobro samo za perilo — živi lasje pa potrebujejo za negovanje nežni Elida Shampoo, kateri ne vsebuje sode. Samo tako ostanejo lasje zdravi . . . ohranijo svoj blesteči sijaj . . . in se dajo vedno z lahkoto in lepo česati.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN!

ELIDA SHAMPOO

To pa je odvisno od splošne razorožitve. Francija želi razorožitev. Tudi druge evropske države čutijo potrebo razoroževanja in splošne koristi zahtevajo razorožitev.

Uspeh dolgotrajne konference je bil sklep, da bodo delegati podpisali protokol o želji po pospešitvi razoroževanja. Knez Metternich je radostno vzkliknil, da se je s tem obnovilo stanje miru v Evropi, in da Evropa ne bo nikdar več opustila stanja miru!

Nemški delegat je izrazil željo, naj bi Francija prva podala dober zgled, češ, da je od vseh držav najbolj oborožena.

Francoski poslanik v Rusiji Brossen je istočasno poročal, da predstavlja Rusija veliko oviro razorožitvi, četudi sama sodeluje na konferenci, kajti ona je končno samo za to, da naj se le vsi drugi razorožijo.

Anglija je videla glavne težkoče razorožitve v tem, da ni mogoče odrediti točnega razmerja oboroženih sil posameznih držav, od katerih vsaka ima posebne pogoje glede obmejnitve, političnega položaja in možnosti nove oborožitve.

Z ozirom na vse to in ko je postalo jasno, da ni nobene možnosti popolnega sporazuma, je francoski delegat izjavil, da splošne razorožitve ni mogoče zamisliti, dokler se ne vrši najvažnejše in odločilno vprašanje (?), ki še vedno ni rešeno.

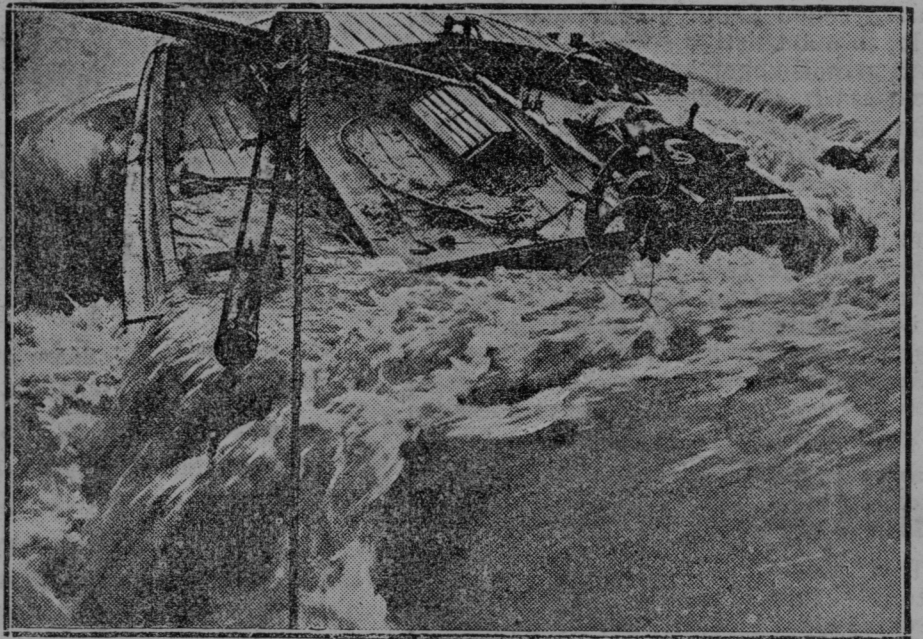
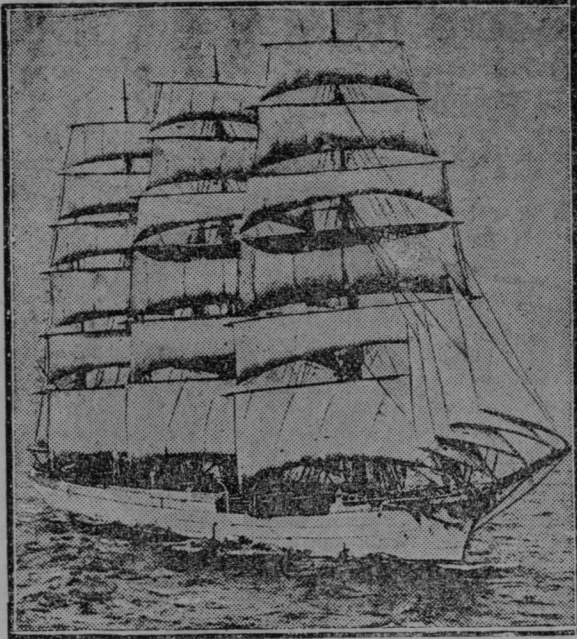
Francoski poslanik v Londonu Taleyrand je drugače gledal na stvar in je poročal svojemu ministru v Pariz: Rešite vendar in za božjo voljo čimprej vprašanje razorožitve. Tako bo vaše ime obdano s slavo, obenem pa boste olajšali francoski proračun!

Kakor pred sto leti pojejo tudi danes v Ženevi razorožitveno pesem — ostane pa kakor nekdanj tudi danes le pri lepih glasovih brez — dejanj!

»Kmetški list« se v zadnji številki ljuto zaletava v »klerikalce«. S tem pokazuje svoje »krščanstvo« v pravi luči. Pticek se po petju spozna, krščanska kakovost pa po protiklerikalnem besedičenju. S tem da se v klerikalnem zaganjanju, tudi dokazuje, da se ga boji. In kako se ga boji! Tak strah ima pred njim, da kliče nad klerikalce državno oblast in vso njeno moč. Hasnovit strah! Ta strah se bo še povečal, ko se bodo razmere spremenile. Z ozirom na to priporočamo »Kmetškemu listu«, naj si pomiri in okrepi živce. S klerikalnim zmajem se ni igrati.

»Domovina« preiskuje vzroke zdehanja. Kajpada zanimivo vprašanje. To velevažno vprašanje rešuje »Domovina« z domnevanjem nekega berlinskega profesorja, ki meni, da leži zdehanje v spodnjih plasteh možganov ter je prastara dediščina. »Zdehanje«, tako piše »Domovina« doslovno, »je nam ostalo iz davne preteklosti, ko so bili naši pradedje pred milijoni let še napol živali.« Ker »Domovina« to z resnobnostjo poroča, gotovo smatra to trditev za nauk znanosti. Naj nam torej pove, kateri znanstvenik uči kot dokazano dejstvo, da je človeštvo staro že milijone let. Še lepše pa je, da »Domovina« objavlja trditev, da so naši pradedje bili »pred milijoni let še napol živali.« Če so ljudje pred milijoni let bili napol živali, je bil prvi praded cela žival, človek torej izhaja iz živali. »Krščanska« »Domovina«, ali je to krščansko? Ali ni to nekako zdehanje, ki ji leži v spodnjih plasteh možganov ter ji je ostalo iz preteklosti? Če hoče »Domovina« vedeti, ne sicer odkod je zdehanje, marveč odkod je človek in

Desno: Divjanje morsklega viharja ob angleški obali. Slika nam kaže od valov zajeti parnik. Levo: Najhitrejša moderna nemška jadrnica »Kneginja Cecilija«, ki je prijadrala iz Avstralije na Angleško v 106 dneh. Pripeljala je pšenico, za koje prevoz se ne izplačajo parniki.

kakšni so bili naši pradedi, naj vzame v roke katekizem. Tam bo zvedela, da je Bog prvega človeka ustvaril tako, da je iz prsti naredil telo in mu vdihnil dušo ter da je človek odličnejši ko vse druge stvari na zemlji, ker ima dušo, ki je Bogu podobna. Po tem naj bi se »Domovina« ravnala in s tem bi svoje krščanstvo izpričala. Tako bi tudi ne dajala svojim čitateljem možnosti in priložnosti, da z zdehanjem »postanejo za hip bitje, kakršno smo bili pred milijoni let.«

Nepričakovana smrt mlade uradnice. Blago rodbino g. župana Vizoviška v Novi vasi pri Mariboru je zadela 1. junija zvečer prebridka usoda. 19 letna hčerka in železniška uradnica Marica se je peljala po službi zvečer na kolesu proti domu v Novo vas. Nekoliko pred domom je padla s kolesa in udarila z glavo ob trdo cesto. Rešilni voz je gospodično takoj prepeljal v bolnico, kjer so ugotovili prebitje lobanje in je reva radi možganskega krvavljenja kmalu izdahnila. Blagi Marici — nebesa in žalujoči rodbini naše odkrito sožalje!

Samomor. Dne 31. maja se je obesil iz neznanega vzroka v svojem stanovanju v Cvetlični ulici v Mariboru 32 letni monter mestne plinarne Rudolf Koren.

Smrt vzornega sodnika. Po dolgi in mukepolni bolezni je umrl na Vranskem tamošnji predstojnik okrajnega sodišča, g. Josip Zdolšek. Blagopokojni je bil doma na Ponikvi ob juž. žel. iz znane Zdolšekove rodbine. Študiral je gimnazijo v Celju, pravo v Gradcu. Sodni pristav je bil v Gornjemgradu, preiskovalni sodnik v Mariboru in od leta 1911 naprej je služboval na Vranskem. Kot sodnik je bil izredno priljubljen v celem vranskem okraju radi nepristranosti in postrežljivosti. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin med slovenskim narodom!

Denar je izgubila na potu s Tezna od delavske pekarnice do dravskega mosta v Mariboru dne 28. majnika neka žena. Pošten najditelj naj izgubljeno vsoto proti primerni nagradi vrne. Izroči jo lahko upravništvu »Slov. Gospodarja« v Cirilovi tiskarni.

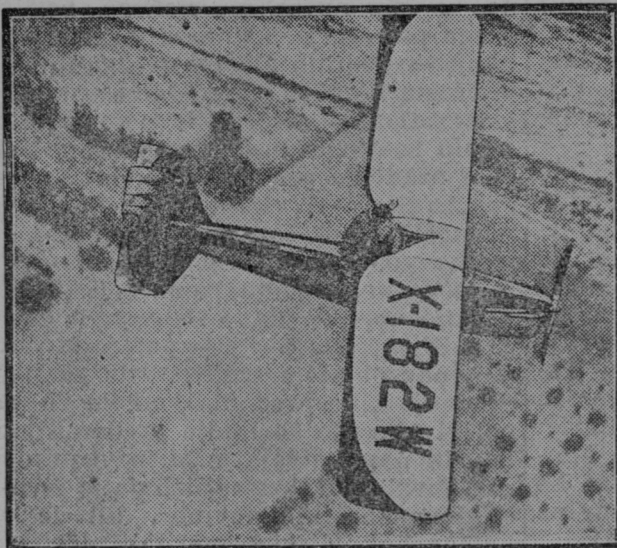
Najden utopljenec. Že pred nekaj ted-

ni so pogrešali Jurija Erjavca od Sv. Janeza nad Mariborom. Te dni je pa naplavila Drava nad falsko elektrarno že močno razpadlo truplo, v katerem so spoznali nesrečnega Erjavca. Ali gre v tem slučaju za nesrečo ali samoumor, se ne da dognati. Utopljenca so pokopali na pokopališču v Selnici.

Udar strele. V Gornjih Petrovcih v Prekmurju je udarila strela na kmet-skem dvorišču v črešnjo, jo razklala ter podrla in je nato odskočila v hlev, ki je bil takoj v objemu plamenov. Od hleva se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, ki je tudi pogorela.

Zet ubil taščo. V Dolnji Bistrici v župniji Črensovci v Prekmurju je ubil pri Gjorekovih pijani zet v prepiru že starejšo taščo. V pijani podivjanosti je strl tašči dve rebri in jo tako pretepel, da je eno uro za tem izdahnila. Ko se je divjak iztreznil in spoznal Kajnov čin, ga je tako pretreslo, da se je sam javil ter predal oblasti.

Pozor na radio aparate ob nevihtah! Evangeličanski župnik Darvaš v Križevcih v Prekmurju je ob divjanju ne-

Desno: Turčija in Italija sta sklenili prijateljsko pogodbo. Turškega zunanjega ministra Ismet pašo je pozdravil Mussolini osebno po prihodu na kolodvoru v Rimu. Levo: Amerikanec Cornelius je zgradil letalo, ki se samo krmari, samo pristane in je varno glede ponesrečenj.

Petdesetletnica. Dne 2. junija 1882 je umrl italjanski narodni junak Giuseppe Garibaldi, ki je združil pred njim razkosano Italijo.

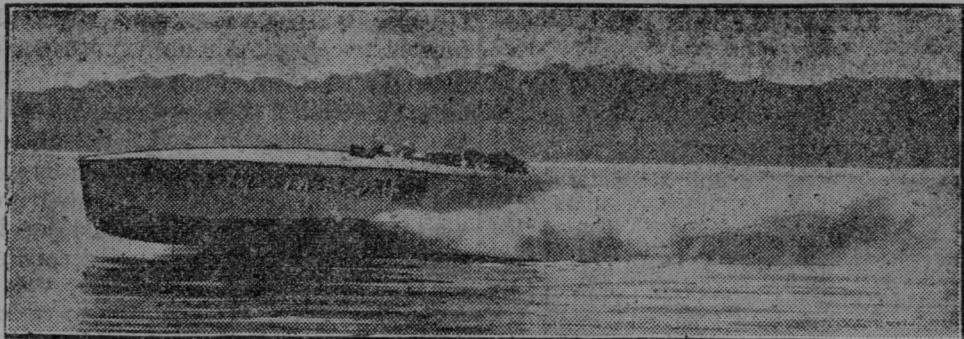
vihte čital pri oknu, kjer je bil v bližini radio aparat. Strela je urezala v bližini hiše, oplazila anteno in po žici prodrila v aparat ter ga uničila. G. župnika je strela opahnila po levi strani, mu zažgala ovratnik, ga opekla po prsah in pod pazduho. Na pomoč prihiteli domači so župnika komaj obudili k življenju z umetnim dihanjem. Radio aparate je treba ob bližanju nevihte odklopiti, ker sicer se lahko zgodi največja nesreča.

Vlom v stanovanje. V Gruškovcu pri Ptujju je bilo vlomljeno v stanovanje Jožefa Gnilškega. Vlomilec si je privoščil: obleko, posteljnino, lovsko puško in daljnogled.

Obsodba radi poškodbe roke. Dne 26. avgusta lanskega leta je dobil posestniški sin Martin Plohl v Sobotincih pri Moškajncih od Franca Firbasa iz Sobotincev zabodljaj z nožem v roko. Ranjeni se je zdravil v Ptujju in v Ljubljani, a mu je ostala roka suha. Dne 1. junija 1932 je obsodil mariborski senat Firbasa, ki se je izgovarjal s pijanostjo ter s silobranom, radi težke telesne poškodbe na šest mesecev zapora, na poravnano stroškov in na mesečno invalidnino Plohlu.

Mila sodba. Dne 19. marca lanskega leta je naznanil Jenö Kerčmar iz Sela v Prekmurju orožnikom, da je izvršil njegov oče Adam samomor radi družinskih preprirov. Orožniki so ugotovili Adamovo smrt vsled strela v zatilnik, ki je pa izključeval samomor. Tudi žena pokojnega je prvotno trdila, da si je mož, ki je bil po poklicu logar, sam končal življenje. Šele temeljito zasliševanje orožniške patrulje je dognalo nesrečo, katero je zakrivil sin Jenö. Mladec je hotel ustreliti vranó, ki je sedela tik hiše, a ko je snel s stene nabito puško, se je ta nenadoma sprožila in je izstreljek smrtno zadel očeta, ki je sedel na klopi poleg okna. Kak zločinski namen je bil izključen, ker je vladalo med Kerčmarjevimi najboljši družinsko razmerje. Mariborsko sodišče je obsodilo 2. junija Jenö Kerčmarja pogojno na tri mesece, in sicer na tri leta.

Opasen pretres možganov. Zvaničnik okrajnega načelstva v Ptujju Tomaž Ogrizek je padel s kolesa pri vožnji iz Nurburga in si pretresel možgane. Težko poškodovanega zdravijo v ptujski bolnici.

Najhitrejši angleški motorni čoln, ki je prevozil na Garda jezeru 212 km na uro.

Pazite pri peki kruhal Jurij Filipanja, kočar v Jurkovcih pri Ptujju je posedal s slamo krito hišo in lesen dimnik. Dne 29. majnika je gospodinja za peko kruha močnejše zakurila peč, vnel se je leseni dimnik in koj za njim slamnata streha, in tako nastali ogenj je upepelil stanovanjsko poslopje. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil še na sosedna poslopja. Škoda znaša blizu 20.000 Din in je krita le deloma z zavarovalnino.

Zrtev spora. V Žetalah so se sprii sosedu in obdelali najemnika Leopolda Sakelšeka tako hudo, da so ga morali oddati v ptujsko bolnico. Sakelšek ima opasno prerezan vrat.

Ljubljanski velesojm je bil svečano otvorjen 4. junija.

Hlev zgorel. V noči na četrtek 2. junija je pogorel v Potoški vasi pri Zagorju ob Savi hlev 74 letne vdove Marije Ino. Obstoja sum na požig.

Voda je udrila iz opušenega rudniškega rova. Izpod hriba Sitarjevca pri Litiji je nenadoma 2. julija zjutraj udrila voda iz opušenega svinčenega rova in preplavila z vodo, blatom in kamenjem litijski glavni trg. Škoda znaša 200.000 Din. Rudnik je bil opuščen pred 25 leti in je bil svojčas last dunajske tvrdke Odendall. Krivdo nesreče bo ugotovila posebna komisija. Slični nesreči sta se že zgodili v letih 1890 in 1896, ko je rudnik obratoval.

Vlom na sredini trga. V noči na petek 3. junija je bilo vlomljeno z vitrihi v krojaško delavnico Leopolda Knolla na sredini Litije. Vlomilci so odnesli 10 oblek in gotovine 700 Din. V delavnici sta spala dva vajenca, ki sta pa drznost vlomilcev opazila šele drugo jutro.

Vlom v sodišče. V noči od 30. na 31. maja je vlomil neznanec v blagajniške prostore okrožnega sodišča v Novem mestu. Iz blagajne je odnesel 3947 Din, pustil pa je čekovno nakaznico na 100 tisoč Din. Vlomilec je bil tako previden, da je opravil nepošteno delo z gumijastimi rokavicami in ni zapustil nobenih odtisov.

Neprevidnost z dinamično patrono. V Goričanah pri Medvodah na Kranjskem so 1. junija razstreljevali na posestvu tamošnje trgovke Ane Mrak. Pri razstreljevanju z dinamičnimi patronami je pomagal 30 letni tapetnik Lovro Eržen. Omenjeni je šel pogledat za že eksplodirano patrono, ki se je ponovno razpočila in je Eržena smrtnonevarno ranila na zatilju in tudi sicer po telesu. Ponesrečenega so prepeljali v brezupnem stanju v ljubljansko bolnico.

Ples — pijača — nož. V Žlebiču pri Ribnici na Kranjskem so fantje plesali

in pili čez mero v sedanjih za denar tako hudih časih. Vinjeni fantje so navelili na Franca Grebencu iz Brež, ki se je vrnil pred enim letom iz Kanade. Brez pravega vzroka je bil Grebenc pretepen do krvi in s kuhinjskim nožem zaboden v hrbet do pljuč. Ko so pretepači zagledali kri, so se razkropili in po iztreznjenju noče nobeden biti kriv težke telesne poškodbe.

Smrtna nesreča v temni noči. 60 letna preužitkarica Amalija Mirkl v Zapužu pri Boštanju ob Savi se je odpravila po obisku pri sorodnikih zopet na noč proti domu. Med potjo je zašla vsled teme v apnenico, iz katere so jo potegnili domači drugo jutro mrtvo.

Smrtna nesreča. 34 letni hlapec Franc Piškur iz Škofje Loke je prosil šoferja Kašmanovega tovornega avtomobila, v katerem se je vozil, naj postoji, da bo odložil blago. Še predno je avto stal, je skočil Piškur iz vozila tako nesrečno, da mu je avto zdrobil lobjanjo in je nesrečnež umrl v bolnici v Ljubljani.

Strahovito neurje v Slavoniji in v Bosanski Krajini. Dne 30. maja je presenetilo strašno neurje Slavonijo in severni del našega Primorja. Škoda v Slavoniji, ki se še ni opomogla od zadnje povodnji, znaša 45 milijonov Din. Toča je ubila 7 oseb, v vasi Bračanci je razdejanih 42 hiš. Od Osijeka do Vukovarja je 81 hiš težko poškodovanih, 30 pa porušenih do tal. Škoda v valpovškem okraju cenijo na 30 milijonov, ubiti sta dve osebi, 15 pa težko ranjenih, od katerih bo gotovo še umrlo osem. Toča je pobila mnogo živine in popolnoma opustošila, ker je divjal vihar, polja, vinograde in sadonosnike. V nedeljo, 29. maja popoldne se je izsulo strašno neurje po Bosanski Krajini, kjer je bilo razdejanih 150 hiš, ubitih od toče pet oseb, 100 pa ranjenih.

Redka smrt. Šoferju Nikoli Kosu je postalo med šofiranjem avtoomnibusa na cesti od Sv. Ivana do Zagreba nenadoma slabo in je omahnil mrtev. Mož je še imel toliko prisotnosti duha, da je tik pred smrtjo avto ustavil in preprečil največjo nesrečo.

Dr. Janko Pihlar

specijalist za notranje bolezni
Maribor, Prešernova 2

ordinira nadalje redno vsaki delovnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih ne ordinira. 704

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—53, lastnik in vodja kirurg dr. Ceranič. — Najmodernejši urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, raznica »Hala«, emterocleaner. — Zdarvljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerne. 332

Dr. Zdenko Matiašič ordinira zopet redno v Mariboru, Slomškov trg 6 (nasproti škofije). 667

Na občutljivi koži se pojavijo lišaji in drugi nedostaki pri uporabi škodljivega mila. Zato se priporoča uporaba samo takih mil, ki so medicinsko brezhibna, kot so to: Fellerjeva Elsa-mila lepote in zdravja in sicer: lilijino mlečno, lilijine kreme, boraksovo, glicerino, katanovo, rumenjako in milo za britje. Po pošti 5 kosov 52 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska Lanovina.

Kar se ni bilo je sedaj v Trgovskem domu Stermečki, Celje, in sicer par močnih moških ali ženskih čevljev iz samo pristnega usnja 96 Din.

Razstava poljedelskih strojev in orodja. Lejošnja razstava strojev ob priliki XII. Ljubljanskega velesajma do 13. junija je zelo bogata. Razstavljeni so vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega za vse vrste gospodarstva. Nudena je velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki obsegajo približno 2000 m² rastavnega prostora, je v obratu. Na razstavi so udeležene domače tvrdke in oni iz inozemstva, zlasti Čehoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske in Danske. Poljedelske stroje, poljedelsko orodje, male bencinske motorje za pogon strojev, stroje za mlekarstvo je razstavilo veliko število tvrdk. Vsak imetnik velesajmske legitimacije, ki stane 30 Din, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri prodajalcih ali direktno ali pri velesajmskem uradu v Ljubljani. Dopisnica za dostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po Din 10.— Kmetovalce opozarjamo, da so razstavljeni na velesajmu najrazličnejši predmeti. Naj omenimo samo še vozove, gasilsko orodje, jermenarske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, čevlje, sirarske izdelke, plemensko perutnino, domače zajce itd.

Uboj očeta veččlanske rodbine.

Pri Stergarjevih v Ruperčah — župnija Sv. Peter pri Mariboru sta že dalje časa dva tabora, in sicer: stari Stergar in sin Stanko sta držala skupaj proti materi, sin Ludvik se je pa zavzemal za mater. Stanko je ekonom, a radi nestalnosti se je zadrževal s svojo ženo doma pri očetu.

Dne 3. junija so imeli pri Stergarjevih kopače v vinogradu. Proti večeru je nekaj Stanka razljutilo, da se je dejansko lotil hlapca, nato pa še brata Ludvika zunaj na prostem. Imela sta že dalje časa spor radi drevesnice. Ludvik je klical na pomoč in res mu je hotel pomagati cerkveni viničar in čevljar Franc Berlič, oče sedmerih otrok, pa čislan in delaven človek. Mudil se je v usodepolnih trenutkih pri sosedu in čul klice na pomoč. Stanko je potegnil vojaško repetirko, streljal na brata, katerega ni zadel, pač pa je pogodil Berliča, ki se je zgrudil s prestreljenimi prsi in umrl kmalu po zločinu radi notranje izkrvavitve, ker mu je prevrtala krogla skoro tik nad srcem žilo dovodnico.

Berliču so bile razmere pri Stergarjevih znane, saj je hodil v zimi kot čevljar šivat v to hišo in je imel celo zemljo od Stergarjevih v najemu. Stanku je bil čevljar trn v peti, ker je bil na strani Ludvika in stare Stergarice. Na dan, ko se je zgodilo krvavo dejanje,

sta bili Berličeva žena in 15 letna hčerka pri Stergarjevih do večera na delu.

Ko je Stanko videl, da je Berlič zadet, je sedel na kolo in se odpeljal v Maribor, kjer se je predal policiji.

Preiskava bo že dognala, zakaj da je Stanko Stergar streljal prvotno na brata in ubil s kroglo Berliča, ki je hotel Ludviku v stiski prihiteti na pomoč.

Franc Berlič je bil v soboto na večer po izvršenem sodnem raztelesenju pokopan v Št. Petru na Gorci ob obilni udeležbi sofaranov, ki sočustvujejo s tako bridko in žalostno usodo udarjeno številno družino in obsojajo krvavi zločin, ki je v kratkem času že drugi v sicer dobrem in miroljubnem Št. Petru.

Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les prodaja ali zamenja za izborne vino tvrdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Nekaj o spremembi kmečkih dolgov.

Kako rešiti vprašanje spremembe kmečkih dolgov? Iz kratkoročnih posojil napraviti dolgoročna, bi se reklo, najprvo sedanje obveznosti plačati ali v gotovini ali pa z obveznicami. Ker so pa upniki v glavnem denarni zavodi, kateri so vloge svojih vlagateljev dali v posojila, bi pomenilo v slučaju, da se odplača obveznosti z obveznicami, dati vlagateljem mesto gotovine te obveznice. To je seveda nemogoče, ker bi se takemu koraku uprli vlagatelji in bi to značilo povsem prisilno dejanje. To bi se lahko zgodilo le v slučaju, da bi denarni zavodi razpolagali z zelo dolgoročnimi vlogami, kar pa seveda ne obstoja in ako že, so to zelo redki slučajji. Radi tega je potrebno dolgoročnih hipotekarnih kreditov za ozdravljenje tega vprašanja. Vsled padca cene zemljišču, ki je veliko pod normalo, je vsako hipotekarno posojilo tudi sigurno. Vsled tega je mogoče to vprašanje rešiti edino v tem, da dobimo nova sredstva, in to je posojilo ali zunanje ali pa notranje. Preostal bi še en korak za ozdravljenje tega vprašanja in ta bi bil v povečanju obtoka bankovcev. Splošno je znano, da je danes premalo obtoka denarja in od tod izvirajo tudi vse današnje neprilike na denarnem trgu. Obtok bi se naj zvišal za toliko, kolikor znašajo kmečki dolgovi ali z drugimi besedami, zlata podlaga bi se naj znižala od 35% na 25%.

Prav lahko se zgodi, ako se ne bode našel primeren način rešenja tega perečega vprašanja, da bodo kratkoročna posojila in krediti sami od sebe postali dolgoročni, kar bi seveda bil najenostavnejši način rešenja vprašanja.

Odkod je priromala poljedelska kriza? Poljedelska kriza se je začela v hujši meri kazati leta 1927 v Ameriki

in je od tamkaj zajela vse poljedelske države. Amerika je bila primorana, da je odložila odvišek svojega poljedelskega proizvoda v Evropi in tedaj se je pojavil velik padec cen kmetijskih pridelkov in istočasno je nastopilo napačno razmerje med cenami kmetijskih in industrijskih predmetov. Ako pogledamo razmerje izdatkov kmeta v povojnem času in danes, vidimo, da so se zvišali od 100% na 168%, med tem ko so pa padle cene od 100% na 49%. V primeri s tem pa je cena strojem narasla nad 300%. Ta dejstva nam kažejo, kako so se obrnile cene kmetijstvu v škodo. Radi tega razmerja je onemogočeno dobičkanosno gospodarjenje.

Visoki tečaj dinarja in vrednosti zemljišč. Glavni predmet prezadolžitve pri kmetu je zemljišče. Glede zadolžitve zemljišče je igrala denarna nesigurnost v povojnem času glavno vlogo. Naš denar se je v času, ko je ponehalo preplavljenje s papirnatim denarjem, hitro dvignil. Ali pa je imel ta dvig dinarja kake posledice na porast vrednosti zemljišč? V času najnižjega tečaja dinarja je stal pri nas en ha dobro obdelane zemlje krog 20.000 Din, a danes ga dobimo za približno 5000 Din. Kaj to pomeni? Če bi bil naš kmet v času najnižjega tečaja dinarja prodal 1 ha zemlje in ta izkupiček naložil v posojilnico, bi si sedaj lahko kupil 4 krat toliko površino iste zemlje. Znano je, da je danes merilo vrednosti zlato. Ako bi pa bil kmet kupil za prodan 1 ha zemlje svojčas, to je pri najmanjši vrednosti dinarja zlato in tega shranil, bi imel danes isto množino zlata. Ker je pa naložil denar v hranilnico, lahko kupi danes za isti denar dvainpolkrat toliko zlata. Iz tega sklepamo, da je vrednost dinarja umetno povečana.

Kmečkim dekletom v opozorilo.

Vsem dekletom, ki sanjajo o tem, da bi v službi v mestu našle lepše življenje, kakor ga imajo na deželi, sledeče:

Časi, ko so dekleta z dežele v mestih lahko našla službo kot služkinje ali tovarniške delavke, so minuli. V tem oziru je v mestih nastopila kriza. Tovarne so skrčile obrate in ne rabijo novih delovnih moči, večina gospodinj pa je vsled vsestranske krize tudi v takem položaju, da ne more sprejeti novih služkinj. Dekleta, ki brezsmiselno pridejo v mesto iskat službe, se navadno po več dni brez uspeha potepajo po mestih in iščejo službo, nazadnje pa se morajo vrniti domov. Taki slučajji so vedno bolj pogosti.

Vse to nas sili, da svetujemo vsem dekletom: »Nikar ne silite v mesta! Prejšnje služkinje še sedaj izhajajo, a za nove skoraj ni mest.«

Tistim, ki so pa tako revne, da doma nimajo niti kruha, niti obleke, niti dela in so prisiljene iti po svetu si iskat zaslužka, polagamo na srce sledeče:

Preden se podaste na pot, se oglasite pri domačem dušnem pastirju in se z njim posvetujte. On vam bo povedal, kaj vam je storiti.

Brez denarja se nikar ne podajajte na pot. Vsaka lahko računa s tem, da službe ne bo mogla takoj najti in bo navezana na to, kar s seboj prinese.

Vsaka se naj čuva pred zapeljivci. Vedno več je takih, ki se na potu ali na kolodvorih prištolijo k nezkušenim dekletom in jih z obljubo, da jim preskrbijo službo ali prenočišče, zapeljejo. Nasedlo je že marsikatero dekle in spregledalo šele takrat, ko je bilo prepozno.

V Ljubljani se obrnite na osebo, ki nosi na rokavu belo-rumen trak z napisom: »**Kolodvorski misijon**«. Ta vam bo dala potrebne nasvete. Do drugih ne imejte zaupanja.

V Mariboru dobite potrebna pojasnila v Marijanišću (Gregorčičeva ulica). Katera za to ulico ne ve, naj vpraša stražnika, ki je pri kolodvoru. Na druge neznane ljudi se nikar ne obračajte z vprašanji, ker ni mogoče vedeti, komu se sme zaupati in komu ne.

Gospodinjam, ki iščejo služkinje. Gospodinja, ki išče služkinjo, često ne ve, kam bi se obrnila, da bi dobila dobro dekle. Vsem takim priporočamo, da se obrnejo na vodstvo Marijanišća v Mariboru (Gregorčičeva ulica). Tam dobi-jo vse potrebne nasvete.

*

Nekaj, kar je lepo in nič ne stane.

(Dalje.)

Kakor smo se zadnjič pogovorile glede umivanja, tako hočemo danes začeti razgovor glede pranja. Snaga pri perilu in pri obleki tudi ne stane veliko, skoro nič, pa vendar je tako prijetna vsem tistim, ki jo nosijo in tistim, ki jo gledajo.

Umazano perilo zbiraj skupaj za skupno pranje. Nikar pa tega pranja

ne odlagaj predolgo. Kaka dva tedna še ni škoda, pozneje pa že. Posebno poleti pa nikar ne meči umazanega in prepotenega perila na kup, pač pa prepoteno perilo namoči in splahnjeno suši, potem pa vrzi tudi suho med umazano perilo, pripravljeno za pranje. Nad en mesec pa naj nikar nobeno umazano perilo ne leži, ker se reš dela škoda.

Najboljša voda za pranje je deževnica, ker ista ne obsega v sebi raznih rudninskih snovi. Najslabša je studenčnica, navadno ima dosti apna, pa se ne spoji dobro z milom.

Razne firme ponujajo za pranje milo vseh vrst. Pri milu je treba vedeti, da je tem boljše, čim bolj je suho. Ono milo, ki se v vodi hitro topi, ima preveč soli in ni dobro za perilo. Milo delamo iz živalske masti in iz luga. Večinoma se ne izplača delati ga doma. Nele milo, ponujajo tudi milni prašek. Kateri je boljši, je težko reči. Milni prašek se uporablja kakor boraks za kuhanje perila.

*

Zg. Sv. Kungota. V nedeljo, dne 29. maja se je s prav lepo uspelo prireditelji v tukajšnjem Katoliškem domu na slovesen način zaključila Gospodinjska šola, ki je nudila kmetskim dekletom potrebno gospodinjstvo izobrazbo. Šola je trajala od 1. marca do 24. maja. Zahvaljujemo se kralj. banski upravi, da je omogočila to važno šolo. Vsa čast in hvala voditeljici gđ. učiteljici Ivanki Rečnik, gđ. učiteljici Matildi Beloglavec in preč. g. župniku Frančišku Magdiču, ki so položili vso ljubezen in ves trud v ta tečaj! Zahvala pa gre tudi vrli družini Munda, ki je dala brezplačno na razpolago potrebne prostore ter še tudi drugače podprla šolo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 4. junija so pripeljali špeharji 25 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 14 Din, špeh 11 do 13 Din. Kmetje so pripeljali šest voz sena po 75 do 95 Din, dva slame po

70 do 75 Din, šest voz krompirja po 1.50 do 2 Din, šest vreč čebule po 5.50 do 6 Din. Pšenica 1.75 do 2 Din rž 1.50 Din, ječmen 1.50, oves 1.25 Din, koruza 1.50 Din, proso 1.75 Din, ajda 1.25 Din, fižol 250 do 3 Din, grah 8 do 9 Din, Celi orehi 5.50 do 6 Din, luščeni 16 do 18 Din. Piščanci 25 do 65 Din, gos 30 do 60 Din, puran 45 do 65 Din, kozliček 60 do 80 Din. Hren 8 do 10 Din, črešnje 12 do 14 Din, jabolka 8 do 12 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 30 Din, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12, špargelj šopek 3 do 8 Din.

Mariborski živinjski sejem. Prignanih je bilo na sejem dne 1. junija 15 konj, 11 bikov, 55 volov, 178 krav in 16 telet; skupaj 275 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 4 do 5 Din; poldebili voli od 3 do 3.50 Din; plemenski voli od 2 do 2.50 Din; biki za klanje od 3 do 3.50 Din; klavne krave debele od 2 do 3.50 Din; plemenske krave od 2 do 2.25 Din; krave za klobasarje od 1.25 do 1.75 Din; molzne krave od 2 do 2.50 Din; breje krave od 2 do 3 Din; mlada živina od 3 do 4.50 Din; teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 155 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 3. junija. Pripeljanih je bilo 288 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 55 do 80 Din; 7 do 8 tednov stari 100 do 150 Din; 3 do 4 mesece stari 190 do 250 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 mesecev stari 440 do 480 Din, eno leto stari 500 do 560 Din. Kilogram žive teže je veljal 6 do 6.50 Din, kilogram mrtve teže 9 do 10.50 Din. Prodanih je bilo 174 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste 1 kg 10 do 12 Din; volovsko meso druge vrste 6 do 8 Din. Meso od bikov, krav in telic 4 do 6 Din. Telečje meso prve vrste 10 do 12 Din; telečje meso druge vrste 6 do 8 Din. Svinjsko meso sveže 8 do 18 Din.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »**Franz Josefovi**« **grenčici!** Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »**Franz Josefova**« **voda** izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova**« **grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah. 16

Nov izum.

Neki italijanski pomorski častnik je iznašel nov posebne vrste telefon, s katerim se je mogoče telefonično pogovarjati s potopljenimi podmornicami. Poizkus so napravili s podmornico »X3«, ki se je nalašč radi poizkusa spustila na morskno dno, in z ladjo »Titanos«. Poizkus se je popolnoma posrečil in pogovor se na ladji kakor v podmornici enako razločno slišali. Italijanska vojna mornarica je že kupila iznajdbo.

Predsednica indijskega zbora.

Angleški list je objavil zanimive posameznosti iz življenja gospe Sarodšini Naidu, ki je junaška bojevница za osvoboditev Indije. Ko

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

24

(Dalje.)

Začetkom julija je bila petrinjska trdnjava dozidana.

Enako je dal utrditi Repič in je zavzel po hudem odporu Bihač, ki je tvoril ključ do Hrvatske krajine. Za Bihač so skrbeli Kranjci, ker jim je varoval južno mejo dežele. Tedaj je bil poveljnik trdnjave Ivan Josip pl. Lamberg, ki je imel poleg domačih Hrvatov še 150 vojakov. Jurij pl. Kisel je sicer hitel s kranjskimi brambovc Bihaču na pomoč, a prišel je prepozno. Trdnjava se je predala, ko je obljubil Hasan, da se ne bo zgodilo ljudem nič žalega. Vsakdo sme prosto oditi in odnesti seboj, kar hoče, ali pa ostati v trdnjavi. Toda Turki niso bili mož beseda. Poveljnik Lamberg je odšel s 30 hlapci, njih ženami in otroci, Turki pa so napadli njegovo četo pri Mečiniču, da bi jo oropali. Utekel je le Lamberg z nekaterimi tovariši. Še bolj verolom-

no so postopali Turki v Bihaču, kjer so posekali krog 2000 prebivalcev.

Padec Bihača, ki je bil skozi desetletja glavni branik Hrvatske krajine, je hudo zadel ves krščanski svet. V Avstriji in na Nemškem so izdajali letake, ki so predstavljali trdnjavo in opisovali njen padec.

Med tem je zapustil Hasan paša Bihač in je krenil po dolini Une proti severu v Petrinjo. Pri bližnjem Brestu je zbiral ban Tomaž Erdedi večjo vojsko. Došlo je 2000 štajerskih domobrancev pod raznimi kapitani. Ban je imel seboj svojo običajno bansko četo 500 mož in domobrnce iz Slavonije. Vsega skupaj je bilo pri Brestu krog 3000 vojakov. Hasan paša je dal zgraditi pri Petrinji most čez Kolpo in se je bližal banu s 7000 možmi. Ker je posedal premoč, je obšel z enim delom krščanski tabor in prijel od strani bana in Štajerce. Pretila je nevarnost celotnega obkolenja krščanske vojske od turške armade. V tem trenutku razvije ban kraljev prapor, ki mu ga je bil poslal sam cesar, da ohrabri krščanske vojake za napad. Tudi to je bilo zaman. Ko vidi Erdedi,

V omotici do svetovne slave in do zaročenca.

Pred nekaj tedni se je vršila v Bukarešti na Romunskem slovesna zaroka mladostne Esmirande Braescu, ki se veseli svetovnega rekorda glede ženskega skoka s padalom, z znanim letalcem na daljavo, poročnikom Popescu. Že dolgo je ljubila Esmiranda najslavnejšega romunskega letalca Popesca, ne da bi se bil on, ki je vzrasel v letalstvu, zmenil za oboževalko. In kaj vse ne stori obupano žensko srce iz ljubezni!

Esmiranda si je kupila padalo. Letalec Popescu je izrekel nekoč opazko, da je svetovni rekord skoka ženske iz aeroplana s pomočjo padala še presneto neznan. On bi imel največje spoštovanje do one ženske, ki bi omenjeni rekord v skoku nekoliko zvišala.

To mnenje je zadostovalo, da se je dvignil lepega dne Popescu v zračne višine v svojem letalu na letališču in za njim je sedela trepetajoča Esmiranda z namenom, da skoči iz aeroplana v globino. Letalec se je povzpел hitro 6000 m visoko in je namignil čisto preplašeni gospodični, naj se počene iz aeroplana. Mlado ženšče pa ni hotelo ubogati ter tvegati smrtnonevarnega skoka. Stala je zadaj za ljubčekom, se tresla po celem telesu in jokala na ves glas. Popescu je krožil vedno višje in višje in prej bi mu bil pošel bencin, nego bi ga bile ganile obupane solze spremljevalke. Naenkrat je pograbila poročnika jeza in je nahrulil preplašeno iz polnega grla: »Ven, plašna gos!« Tako surov izbruh jeze je bil preveč za jokajočo Esmirando. Skočila je iz letala, ker si je hotela prostovoljno končati življenje. Pa ni umrla, na hrbet pritrjeno letalo se je med skokom lepo odprlo in dosegla je ljubo mater zemljo nepoškodovana, a v popolni nezavesti od preobilo prestanega strahu.

Ko se je prebudila iz omotice, jo je že držal tolikanj oboževani Popescu v

naročju. Tako je prišlo do svetovnega ženskega rekorda glede višinskega skoka iz letala. Esmiranda se je povzpela nehote in v omedlevici do svetovne slave in postala še zaročenka najslavnejšega romunskega letalca.

Postavimo dr. Kreku spomenik!

Ob Krekovi smrti je bila naša javnost tako prepričana, da mora veliki mož dobiti v Ljubljani primeren spomenik, da so pričeli prihajati prispevki v ta namen, še preden je bil Krek pokopan in preden se je ustanovil kak odbor za zbiranje potrebnega denarja.

Prvi odbor za Krekov spomenik je pod predstvom pisatelja dr. Fr. Detele postavil Kreku orjaški nagrobnik na pokopališču. Ni pa nadaljeval dela, da bi postavil Kreku tudi spomenik v mestu, ampak je preostanek denarja 21.454 Din izročil mesnemu magistratu ljubljanskemu za dijaške ustanove, časteč na ta način skrbnega dobrotnika dijaštva.

Vendar pa so čutili Krekovi znanci in prijatelji vsa leta po njegovi smrti, da bi moral biti Krek, ki je bil tisočem zvest tovariš in vodnik, vsaj po svojem kipu navzoč med narodom, na katerega je bil navezan z vsem srcem. Povsod ga pogrešamo, naj srečavamo naše oči vsaj njegovo podobo, kadar nas privede pot v slovensko prestolico. Kreku bodo postavljali v raznih oblikah spomenike še razni rodovi — en spomenik mu pa morajo postaviti na enem najvidnejših mest v naši domovini tudi njegovi sodobniki in prijatelji, ki so neposredno uživali Krekovo navzočnost.

Zato se je obnovil odbor za Krekov spomenik in se obrača tem potom na vso javnost s prošnjo: Vsak, ki se zaveda, kaj je bil Krek Slovenecem in vsem južnim Slovanom, naj pošlje svojim razmeram primeren prispevek, da dobi Krek v Ljubljani spomenik, ki bo dvigal vse k delu, po katerem je postal Krek velik.

Saj »če ti postavimo spomenik, ga postavimo najboljšemu, kar nas je; tvoji veri, tvojemu upanju in tvoji ljubezni — bodočnosti svoje domovine, Jugoslovanstvu!« (Zupančič ob Krekovi smrti.)

Prispevki naj se pošiljajo na naslov: Odbor za Krekov spomenik v Ljubljani, Dunajska cesta 38 (Zadružna zveza).

★

Ponovno opozarjamo, da priredi dne 9. in 10. julija Krščanska ženska zveza v Mariboru svojo letno skupščino v Rajhenburgu. Za to skupščino je ministrstvo saobračaja v Beogradu dovolilo polovično vožnjo vsem udeležencem od vstopne postaje na Slov. Štajerskem pa do Rajhenburga in nazaj proti izkaznici, katero da zveza vsakemu udeležencu proti plačilu 5 Din. Da more vodstvo pravčasno prijaviti število udeležencev železniški upravi, prosimo, da se naj vsak udeleženeč čimprej odloči, najpozneje pa do 22. junija. Prijavi se lahko v društveni pisarni Aleksandrova cesta 6/I soba 11, katera je odprta vsako sredo in soboto od 8. do 10. ure in od 2. do 4. ure. Pričakujemo od strani članic, kakor tudi prijateljev društva prav obilno udeležbo. Odbor.

Romanje v Marijino Celje. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru odgovarja na številna vprašanja glede letošnjega romanja v Marijino Celje, da se bo vršilo avgusta, če se jih bo dovolj priglasilo. Javiti se je treba najkasneje do 1. julija. Ako se do konca junija priglasijo dovolj udeležencev, se vrši romanje, drugače pa se opusti. Vse prijave je treba nasloviti: Centralni odbor prosvetnih društev, frančiškanski samostan, Maribor.

Izlet na Pohorje. Framski fantje, tako nam piše mladenič iz Frama, smo napravili 22. maja izlet na Pohorje. Krenili smo na pot ob pol 6. uri zjutraj ter šli iz Frama skozi Loko vedno višje in višje do končnega cilja. Na vrhu pred Sv. Martinom smo zapeli pesem »Na planine«, nato smo odšli k župnišču ter se predstavili g. župniku, ki nas je radostno in prijazno sprejel ter z lepim nagovorom pozdravil. Po kratkem odmoru smo si ogledali starodavno cerkev, katera že obstoja od leta 1252, in zanimivo ploščo Orfeja, ki brenka na liro, okrog njega pa divje

da niti kraljeva zastava ne pomaga in da je preveč Turkov, zamenja konja ter pobegne čez vodo. Za njim beže huzarji in mnogi Štajerci. Kar jih je ostalo, so jih Turčini posekali ali ujeli. Zaničljivo je rekel pozneje Hasan, da ne ve, ali je premagal vojake ali »kramarje«. Sultan je poslal zmagovalcu častno sabljo.

Neposredna posledica poraza pri Brestu je bila ta, da so plenili Turki tri dni neusmiljeno po Turopolju. Potem je Hasan zopet mislil na svoj prvotni naklep, osvojiti Sisek. Dne 23. julija je začel oblegati trdnjavo, katero so branili zagrebški kanoniki: Nikolaj Mikac, Blaž Gjurak in Matija Fintič. Turki so se hoteli polastiti Siska potom izdaje in so pridobili nekega vojvoda Marka, da pregovori posadko, naj se poda prostovoljno in prizna sultanovo oblast. Nakana ni uspela. Radi tega je začel Hasan obstreljevati trdnjavo. Dne 25. julija je poslal poveljnik Mikac generalu Štefanu Grasweinu v Koprivnico te-le besede: »Danes so naskakovali Turki trikrat zunanja vrata Siska in okope. Nekaj hlapcev so postrelili in smo jih pokopali, nekaj so jih pa tež-

ko ranili. Vse je Turek zlomil in pokončal. Zdaj strelja s Kacijanarico*, z velikimi banu odvezimi topovi in 16timi kanoni tja, kjer je shranjen naš smodnik. Porušil je že pri stolpu 12 komolcev zidu na daljavo. Tudi kos novega zidu je že podrl. Na bregu Kolpe proti gradu je naredil 16 močnih okopov, da strelja iz njih ves dan na zidovje. Tudi iz drugih okopov, napravljenih na poti proti stražnemu stolpu, je naredil veliko škode. Osemdesetkrat je vstrelil danes s topovi. Pet naših je mrtvih, brez onih, ki so na braniku, tudi ne štejem žensk in otrok. Smodnika in živeža so prinesle Turčinu kamele 40 tovorov. Prišel je, da ne odide, dokler se ne udamo in dokler se ne bo poznalo, kje je stal Sisek. V takem slovesu ne maramo biti kakor Lamberg. Slavno ime hočemo ohraniti pred svetom, kakor smo je imeli doslej. Pomagajte nam za božjo voljo vi,

* Kacijanarica je bil velik top, katerega je dal vlti slavni protiturški vojskovodja Ivan Kacijaner. Turki so top uplenili krščanski vojski in ga uporabljali v bitkah po Vojni krajini.

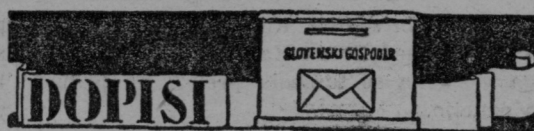
je angleška vlada zaprla Gandhija in druge voditelje vseindijskega zbora, je vršila gospa Naidu nekaj časa službo namestnika kongresnega predsednika. Slednjič so vtaknile tudi njo angleške oblasti pod ključ.

Gospa Naidu je znamenita pesnica. Danes je že stara 50 let in zлага pesmi edino še v indijskem jeziku. Svoječas je objavljala mične stihe v angleščini in jih je zelo rada prebiralala znana angleška kraljica Viktorija. V dobi vladanja Viktorije je bila Naidu nežna ter vitka Indijka, danes je debelušasta gospa, ki je darovala svoje duševne zmožnosti in denar narodni probudi med rojaki. Naidu je

živali kot krotke poslušalke. Ta podoba je zelo slična Orfejevemu spomeniku v Ptuj in je ba je celo po njem posneta. Tu so tudi odkrili razne druge rimske starine in kamnolom pod Sv. Uršo v višini 1106 m, kjer so že Rimljani lomili pohorski mramor. Po svetem opravilu smo se napotili proti počitniškemu domu kraljice Marije. Ogleдали smo si Pohorski in Mariborski dom. Po težki ločitvi od planinskih krasot smo se vrnili proti domu. Spotoma smo si še ogledali stari, večinoma že razpadli grad »Gromberg«, nato pa hodnik, ki vodi Bog ve kam. Tako smo se naposled vrnili z višin, kjer se duh in telo krepi ter žalosten obraz razvedri.

Sv. Frančišek v Sav. dolini. »Vaš dan je danes, ljube matere,« smo v nedeljo, dne 29. maja lahko rekli, ko smo prvokrat slovesno proslavili materinski dan. V jedrnatih besedah je zjutraj v cerkvi g. župnik Vogrinec razložil mogočen vpliv dobre matere, ne le na družinsko, temveč tudi na javno življenje in nasprotno, koliko zla lahko povzroči slaba mati. Med sveto mašo so matere skupno pristopile k mizi Gospodovi. Popoldne se je po slovesnih večernicah zbralo v društveni dvorani na 200 ljudi. Med njimi so bile častno zastopane matere — toliko jih dvorana še ni videla — kjer so poleg govora predsednika prosvetnega društva Jamnika številni mali in veliki deklamatorji izražali čustva vdanosti njim, ki to pač v resnici zaslužijo. V igrici »Dva računa« smo videli, da je materi plačilo za trud, ki ga ima z otroci, njena ljubezen. Pomenljiva deklinška igra »Za srečo«, je s svojo globoko vsebino šla res do srca. Fantje in dekleta so pod vodstvom Ivana Časla prav dobro zapeli štiri, slavnosti primerne pesmi. Vso slovesnost je močno povzdignil nastop tamburaškega zbora, ki je po par mesecih obstoja pod vodstvom Ivana Ročnika pokazal priznanja vredno sposobnost. Hvala vsem, ki ste pripomogli, da je vse tako lepo poteklo! Naj bi praznično razpoloženje, ki je vladalo ta dan v naših srcih, vedno ostalo ter se izžarevalo v otroški ljubezni do naših skrbnih mamic!

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Sv. Urban nad Mariborom. Kakor smo objubili, tako tudi storimo ter naznanjamo vsem ljubiteljem našega razglednega hriba in vsem častilcem sv. Urbana, da obhajamo tu gori prihodnjo nedeljo, dne 12. junija, že dolgo iskreno zaželjeno slovesnost blagoslovitve naše zunaj in znotraj popolnoma prenovljene cerkve. Lepa je, da jo z radostjo gleda oko. Veliko so si prizadevali sosedje od blizu in daleč, da se delo posreči; veliko so že darovali in žrtvovali in še tudi bodo, da nas ne bodo tlačili dolgovi; in veliko je zdaj tudi njihovo in cele kamniške župnije veselje, da se je delo srečno končalo in da pride dan slovesne blagoslovitve tako okusno prenovljene cerkve sv. Urbana. Da ste priče naše radosti in da počastite priljubljenega varuha naših vinskih gor in sadonosnikov, pridite vsi, ki se radi ozirate na naš prijazen hrib in belo cerkev na njem, pridite sem gori vi vsi iz okoliškega gričevja in milih dolinic, posebno še vi iz mariborske, kungoške, svečinske in šentjurske strani ter pred vsem vi naši najbližnji sosedje in najzvestejši prijatelji Križančani, pridite prihodnjo četrto pobinkošno nedeljo, dne 12. junija. Ob pol devetih bo blagoslovitev cerkve, nato pa pridiga in slovesna sveta maša ter nazadnje darovanje za olajšanje našega plačilnega bremena. Prihitite! Vsi častilci sv. Urbana — dobro došli!

Rošpah tik Maribora. Neizprosna smrt si je zadnji četrtek izbrala iz naše sredine pridnega soseda Ferdinanda Pukl, kateremu smo pač vsi želeli še dolgo življenje. Po zgodnji smrti staršev so trije sinovi sami gospodarili, dokler si nista dva ustvarila lastnih domov in si je Ferdinand na rojstni dom pripeljal pridno gospodinjstvo od Sv. Križa. V srečnem zakonu je živel in zgledno, pridno in modro gospodaril, da bi lahko dobro shajali njegovi peteri otroci — tri hčerke in dva sina — na prelepem domu ob kapeli, kjer njegov rod gospodaril neprestano že nad sto let in iz katerega je tudi izšel bivši župnik v Rušah. Na stari podrtiji si je postavil nov krasni dom, ki ponosno gleda k nam proti Kamnici in gori proti Sv. Urbanu

ter tje proti Spodnji Sv. Kungoti in v Pesniško dolino. Pa kakor se je pritepla v veseli raj pogrebna kača, se je oglasila tudi na Pulkovem domu svetovna vojna ter odpeljala skrbnega gospodarja najprej na vzhodno in potem še na južno fronto in mu zadjala kal smrti, ko je bil prestreljen skozi levo ključnico. Pri svojem povratku na dom je našel popolnoma novo gospodarsko poslopje, katero mu je postavila zvesta žena na mestu kmalu po izbruhu vojne pogorelega starega. Toda siromak ni več okrevljal. V začetku letošnje zime se je še težko poškodoval ter si je okoli pusta pri padcu še zlomil nogo in si od tistih dob ni mogel več odpomoči. Celo spomlad je preživljal v mariborski bolnici, iz katere se je po binokostih preselil na svoj ljubljani dom, da tam — lepo z Bogom spravljen — v svojem petdesetem letu na večno zaspi. Dobra vzgoja otrok, zgledno krščansko življenje, neprestana skrb za lepoto domače kapele ob cesti in pa velika ljubezen do cerkve sv. Urbana so bili poleg velikega števila domačih faranov in dobrih Križančanov zadnje soboto vrli spremljevalci na njegovi zadnji poti k Sv. Urbanu, katero je vodil msgr. Vreže, profesor iz Maribora, in bodo tudi zagovorniki njegovih pred prestolom božjim.

Št. Peter pri Mariboru. Število Mohorjanov je letos za malenkostno število padlo. Pa kdor je zamudil naročiti Mohorjeve knjige, naj to stori naknadno. Meseca julija tega leta priredi prosvetno društvo »Skala« tombolo, na kar že danes opozarjamo šentpeterčane. Suša se nam je obetala, pa Bog nam je še pravočasno poslal pohlevnega dežja, da so zopet oživela naša polja, vinogradi in sadovnjaki. Zato smo — hvala Bogu — zopet ene skrbi rešeni. Sadonosniki kažejo izbornost, ter se nam obeta, če ne bo kakšnih vremenskih nezgod — bogata letina. Število vinotočev je manjše od preteklih let. Pač pa se prodaja skoraj povsod od pet litrov naprej. — Za slučaj, da bi šentpeterčanom še ni bil znan odkol ministristva prosvete od 4. februarja tega leta, ga v kratkih obrisih navajamo. Okrožnica ministristva obsoja grde navade, radi katerih verski in moralni čut pada in se gubi. Okrožnica dalje pravi tudi naslednje: »Brez močnega verskega in moralnega čuta ni nikakor možna ljudska družabna skupnost.« Zato se učiteljstvu priporoča,

hčerka indijskega bogataša, pristašinja Gandhija, a ne živi spokorno po njegovem vzgledu. Stanuje navadno v razkošnem hotelu v mestu Bombay in šofira sama avto. Vzgojena je bila na dvoru najbogatejšega indijskega kneza v Haiderabadu. Po očetju je podedovala dve lastnosti: usmiljeno srce do revežev ter tlačjenih in strast za mešanje raznih kovin in tekočin.

Izkoriščanje toplih vrelcev.

Na otoku Islandu je, kakor znano, polno vročih vrelcev, takozvanih gejzirov, ki brizgajo svojo vodo do 60 m visoko. Nekatere teh vrelcev izkoriščajo že nekoliko let za segrevanje hiš v Reykjaviku,

polkovnik Hrvatske in upravitelj Slavonske krajinne.«

Hasan paša vendar ni mogel dobiti Siskani s silo niti z grožnjami. Ko je udarjal nanj pet dni zama, je naenkrat prekinil oblego in puštožil hrvatsko ozemlje. Tekom zadnjih dveh let je osvojil in požgal v Krajini okoli 26 gradov ter trdnjav in odpeljal v sužnost 35.000 ljudi. Zima je šele končala boje v nesrečnem letu 1592, ki je stalo kristjane toliko krvi in denarja, Slovincem in Hrvatom pa zapustilo strah in trepet za bodočnost.

Napočilo je usodepolno leto 1593, tretje leto borbe za Sisek, ki je bil poleg Karlovca še edini branik hrvatskih in slovenskih dežel; vse drugo je bilo v razvalinah ali pa v turških rokah. Padec te močne trdnjave bi bil odprl Turkom vrata v osrčje naših planinskih dežel. Dobro pripominja zgodovinar Valvazor: »Sisek je imel biti po načrtu Hasanovem tista vrv, s katero je hotel nase pritegniti in podvreči Štajersko in Kranjsko.« Enako povdarja pomen Siska slovenska narodna pesem, ki se glasi:

Če Turek vzel nam Sisek bode,
Nam narobe vse, vse pojde:
Mest' Ljubljana bo pokrajna
Dežela Kranjska turška drajna.

Vse se je balo, da pride huda nesreča nad hrvatsko in slovensko zemljo takoj, ko skopni sneg. Iz nekega zasebnega pisma lahko posnamemo, s kolikim strahom so pričakovali ljudje, kaj bo prišlo. »Zgubljen bi bil Sisek, pa tudi vsa Kranjska, ako bi ne bil Bog čudežno pomagal. Že so sklenili Ljubljančani večji del bežati; drugim, zlasti ženskam in otrokom, so svetovali, če pride sovražnik pred mesto, naj raje trumoma poskačejo v Ljubljano, kakor da bi bile oskrunjene od Turkov. Spominjam se, da sem vse to večkrat slišal od stare matere.« Tako piše neki nepodpisani poročevalec.

Vkljub temu je bila vnema za obrambo meje precej mlačna. Cesar Rudolf je bil pač poslal že minulo jesen v Zagreb mejnega grofa Karola Burgavskega in mu izročil nad vojsko vrhovno poveljništvo. A dolgo jesensko deževje je prisililo nekaj njegovih vojakov, da so se vrnili do-

da ob vsaki priliki delajo z živo besedo in s svojim osebnim zgledom na versko moralnem izobraževanju.

Dobrovoce pri Mariboru. Dne 25. maja je v Gospodu mirno zaspal posestnik iz Dobrovoce, Avgust Avguštin, ki je preminul v najlepši moški dobi. Kako so rajnega Avgusta ljubili vsi občani, je pričal njegov pogreb, ki sta ga vodila oba dušna pastirja iz Slivnice. Rajni zapuščata žalujočo ženo in petero nepreskrbljenih otrok. Njegovi čislani rodbini izražamo svoje sožalje! Rajnemu pa bodi Bog milostljiv sodnik! Ohranimo mu časten spomin.

Dogoše. Dne 12. junija se vrši v Dogošah dopoldan župni sestanek Gasilske župe Maribor desni breg. Popoldne bo v gostilni Mikl v Dogošah vrtna veselica. Da bodo posetniki vestransko zadovoljni, skrbi domače gasilno društvo.

Slivnica pri Mariboru. Pretekli teden nam je celourno zvonjenje zjutraj, opoldan in zvečer naznanjalo tužno vest, da je zaspala v Gospodu obče spoštovana in priljubljena Terezija Špurej, v starosti 69 let. Bila je vzgled pobožnosti; od nje ni bilo slišati nikdar žal besede. Kot samska je svoje življenje posvetila Mariji in Bogu, zato tudi upamo, da se zdaj veseli pri svoji nebeški Materi. Draga Trezika, počivaj v miru! V sredo zvečer, dne 11. maja, so goreli lepi kresovi po hribih in poljih slivniške župnije v proslavo 60 letnice našega zaslužnega moža dr. Antona Korošca. Po vaseh so zavedni, katoliško misleči fantje nabili tudi možnarje, da je pokalo in odmevalo od vrha Pohorja daleč v širo polje. S tem smo pokazali, da ima ravno v Slivnici mnogo mnogo prijateljev in somišljenikov. Ima pa tudi nasprotnike, večinom same bivše nemškutarje, ki so se pa po vojni preobrnil v čisto druge vrste volkov.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pretekli ponedeljek, dne 30. maja smo obhajali v Jurjevem dolu poroko mladega posestnika Jožefa Ornika z vrlo Marijino družbenico Liziko Partličovo. Ob tej priliki so zbrani gostje zbrali 132 Din ter poklonili sorodniku, ki se pripravlja za novomašnika. Vsem darovalcem iskrena zahvala, novoporočencema pa obilo sreče!

Hajdina pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 12. junija na vrtu Ivana Ogrizeka veliko tombolo s prav lepimi dobitki. Čiti dobiček je namenjen za izplačilo no-

ve motorne brizgalne. Kdor hoče biti srečen, naj pride v nedeljo na Hajdino. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo.

Škole pri Pragerskem. Meseca maja so odšle kar tri neveste iz naše vasi in se podale na pot novega življenja. Prva jim je pokazala pot v zakonsko življenje Lenčka Kušar, ki se je poročila z Ludvikom Gaišt. Kar drugi dan ji je sledila mladenka Barica Zaizar z mladeničem Franc Lenartom. Teden pozneje, dne 23. maja, pa sta si v dosmrtno zakonsko zvezo podala roke Marija Čelan in vrli mladenič Rudolf Čelan. Zakonski jarem ne bodi jim nikdar pretežak. — Tudi pri nas se pojavljajo požari. V sosedni vasi je gorelo pri Francu Beraniču in posestnici Mariji Klasinc. Sosedje in vaščani, pomagajte jim, s čimēr morete, saj pregovor pravi: »Če hočeš, da ti Bog pomaga, ne goni reveža od praga!«

Sv. Venčeslav. Žalostno so zapeli zvonovi v slovo g. Ani Povh. Bila je zelo priljubljena gospa po vsej župniji ter izven nje. Kruta smrt jo je dne 1. junija iztrgala iz sredine njenih dragih. Bolehala je že dolgo časa. Sam Bog jo je rešil vseh zemeljskih muk. Osvobojena vsega trpljenja se je preselila tja, kjer ni žalosti ne solz. Onstran groba naj ji sveti večna luč. Žalujočo družino tolaži vsemogočni Oče!

Sv. Barbara v Slov. goricah. V nedeljo, dne 12. junija tega leta priredi naše gasilno društvo veliko tombolo ob priliki župnega sestanka z bogatimi dobitki. Ob 10. uri bo sveta maša za gasilce. Prijatelje in tovariše vabimo na prijazne naše griče. Občina Korena je letos pričela v večjem obsegu gradnjo nove ceste ter bo letos čez 2 km ceste gotove. Pred kratkim se je vršila tehnična revizija te gradnje, o kateri se je gradbeni inženir pohvalno izrazil, da je delo dobro in dosti narejenega. Ban. uprava nam je obljubila podporo, prosimo tudi cestni odbor, da nas upošteva, da delo čimprej dovršimo. Obeta se nam lepa sadna letina, le sena bo po hribih malo.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Strašna nesreča je doletela družino Franca Klobasa, tesarja in posestnika v Zgornjih Žerjavcih. V starosti 58 let se je smrtno ponesrečil dne 14. maja pri dviganju plohov na tesarskem delu. Ponesrečenemu očetu so nudili takojšnjo zdravniško

pomoč doma, potem v bolnici, kjer je v strašnih bolečinah umrl na binkoštno nedeljo zjutraj ob 4. uri. Rajni je bil pravi krščanski mož, vzor in posestnik ter priden delavec. Naj počiva v miru! Njegovi družini naše sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Že dva meseca načeluje naši trški občini gosp. Ernest Golob, gostilničar in posestnik, ki je bil imenovan od banske uprave na mesto prostovoljno odstopivšega g. Valentina Klemenčiča, brata odlikovanega P. Pelagija. Za šolskega upravitelja je bil imenovan g. Josip Golob na mesto g. Franca Golež, ki je bil prestavljen za šolskega upravitelja v št. Ilj v Slov. goricah. Že dalje časa se zdravi v mariborski bolnici g. župni upravitelj in gvardijan P. Ernest Jenko, ki je nevarno obolel na očeh. Želimo mu vsi skupaj, da bi kmalu popolnoma ozdravel ter se zdrav vrnil v našo sredo, ker ga že vsi, zlasti še samostanska družina, prav težko pogrešamo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. (Visoko odlikovanje našega rojaka v tujini.) Iz Gradca nam je došlo sledeče sporočilo: V nedeljo, dne 29. maja tega leta smo v graškem frančiškanskem samostanu obhajali veliko slovesnost, katere povod je bilo odlikovanje preč. P. Pelagija Klemenčiča, provincijala avstrijske frančiškanske provincije. Prišel je sam naučni minister in deželni glavar dr. Rintelen. V daljšem nagovoru je slavil P. Pelagija kot izbornega provincijala ter posebno povdarjal, da ni samo rešil provincije v težkih časih iz mučnih položajev, temveč je celo pripomogel h krepkemu duhovnemu življenju in jo s postavitvijo serafinskega semenišča postavil na trdni temelj. Po svojem govoru je gospod minister preč. P. Pelagiju pripel na prsi veliko častno znamenje »Signum laudis«. V prejšnjih časih je bilo s tako odliko združeno avstrijsko plemstvo. K visokemu odlikovanju so P. Pelagiju med drugimi odličnimi gosti čestitali graški frančiškanski gvardijan, kanonik dr. Krenn v imenu sekovskega škofa in drugi. K temu odlikovanju tudi mi Trojičani prav iskreno čestitamo in sploh vsi Slovenci moramo biti tega veseli, da je namreč sin slovenske matere dosegel v tujini tako visoko čast in odliko.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Zadnji dan majnika smo imeli pogreb, kakršnih se pri nas ne

mov. Le grofu Alfonzu Montecuculiju je ukazal Karol Burgavski, naj s svojimi 150 možmi prezimi v Novem mestu. Toda Novomeščani so se branili teh vojakov, češ, da nimajo za njihove konje krme in hlevov. Zato so morali ostati v Krškem. Mejni grof Burgavski je zapustil Zagreb koncem januarja. Na njegovo mesto je poslal nadvojvoda Ernest Ruperta pl. Eggenberga, ki je bil izkušen general. Dal mu je naslov komisarja, sam si je pa pridržal naslov vrhovnega poveljnika nad vsemi četami v Krajini.

Eggenberg je došel v Zagreb začetkom februarja in začel zbirati krog sebe večjo armado. Nadvojvoda Ernest mu je poslal 500 konjenikov pod vodstvom Melhiorja Röderna iz Šlezije, Montecuculijeve vojake in nekaj solnograškega moštva, katerega je izprosil sam od nadškofa. Nadvojvoda je obvestil 27. aprila tudi kranjske stanovalce o preteči nevarnosti in jim ukazal, da naj odpošljejo vojsko, ki bo čuvala deželo. Dne 10. maja so izdali deželni oskrbnik grof Volk s Turna in Križa, deželni upravitelj Krištof baron Turjaški z vsemi deželnimi odborniki oklic, ki se je

prečital na prižnicah po vseh okrožjih Kranjske. Oklic je omenjal težave oboroževanja radi bližnje žetve, lakote, draginje in kuge, ki preti neprestano deželi, a je vendar določil sledeče: »Konjenica mora biti do 20. majnika v Zagrebu. Gospostva naj naredi takoj zapisnike pešcev z ozirom na ognjišča in kmetije. Zapisniki naj se pošljejo deželnemu oskrbništvu, da dobe stotniki četrtin prepise. Izberejo naj se za tridesetega, desetega in petega moža najbolj močni in pripravi ljudje. Kadar se bodo zapalili kresovi in dali ukazi s streli ali s pisanimi oklici, naj trideseti, deseti in peti mož precej odide na določeno mesto, kakor se bode ukazalo.« — Tudi cesar Rudolf se je pričel bolj brigati za obmejno vojsko in jo podpiral z denarjem. Tekom enega leta je dovolil za kranjske čete 234.053 gld. 43 krajcarjev.

Medtem ko se je zbirala krščanska vojska, tudi bosanski paša ni držal križem rok. Že zgodaj na spomlad so začele napadati turške čete Hrvatsko krajino. V tolpah po 150 mož so divjali krvoloki med Kolpo in Savo in odvajali v sužnost kristjane.

(Dalje sledi.)

islandskem glavnem mestu. Sedaj je vlada izdelala načrt, po katerem bodo toploto kakih 100 vročih vrečev izkoristili za kurjavo ogromnih rastlinjakov, v katerih bodo pridelovali sadje in zelenjavo. Načrt tehnično nikakor ni neizvedljiv, zahteval pa bo velikih stroškov za zgradbo rastlinjakov, mnogo kilometrov dolgih cevi, ki bodo izolirane, da se voda v njih ne bo shladila, in za vzdrževanje cevne sistema. Ker pa po drugi strani na Islandu zelenjave in sadja doslej niso mogli pridelovati, za uvoz pa so morali plačevati ogromne vsote, bo moral načrt tudi finančno uspeti in bo velikega pomena za to deželo.

vidi veliko. Izročili smo hladnemu grobu v varstvo telesne ostanke okrajnega zdravnika in veleposestnika g. dr. Ivana Fasching. Velika množica pogrebcev je pričala, da je bil rajni povsod priljubljen in spoštovan in so bile popolnoma na mestu besede g. šolskega upravitelja, ki ga je v poslovnem govoru ob grobu imenoval enega najboljših zdravnikov. Dr. Fasching je bil zadnji potomec stare, ugledne in premožne tržanske rodbine. Njegov praded Jakob, viničarski sin iz Luč, je v začetku pretečenega stoletja prišel v Sv. Lovrenc in se preživljal kot splavar. Leta 1814 se je oženil z Ano Jakopič, kmečko hčerko iz Prihove. Njun sin Mihael je napredoval od navadnega splavarja do gospodarja in je na svojo roko nakupoval les ter ga vozil na splavih in šajkah proti Hrvaški in Srbiji. Kot tak se je poročil leta 1846 z mlado vdovo-tržanko Terezijo Gregl, rojeno Dietinger, in postal lastnik lepega Kavčičevega posestva v trgu. Tudi Mihaelov sin Stefan, oče rajnega g. zdravnika, je nadaljeval po očetu podedovanč lesno trgovino ne samo po Dravi, ampak še več po obdravski železnici, ki je bila otvorjena 1. julija 1863. Stefan je bil več let trški župan in je umrl 48 let star leta 1899. Rajni dr. Fasching je bil — razen rojstne hiše v trgu — lastnik obširnega Hlebovega posestva, na katerem stoji nekaj daleč okrog znana romarska cerkev sv. Ignacija.

Dornova. Dne 26. maja je preminul za vedno obče priljubljeni bivši veleposestnik Blaž Firbas v 75 letu starosti. Pokojni je bil ustanovni član gasilnega društva, pri katerem je nad 30 let zvesto deloval; bil je tudi več let občinski svetovalec, pa tudi naročnik in zvest čitatelj »Slov. Gospodarja«. Isti dan je tudi za vedno zaspal mlad delavec in posestnik Miha Kristovič v 39 letu starosti. Zapušča žalujočo ženo in pet nepreskrbljenih otrok. Kako sta bila priljubljena, je pričala množica ljudstva, ki ju je spremljala na njuni zadnji poti. Pogreb sta vodila gg. kaplana. Ob odprtih grobeh je govoril g. pater Konstantin tako ganljivo, da so se oči vseh orosile, za kar mu iskrena hvala. Ohranimo oba pokojna v blagem spominu!

Trgovišče pri Veliki Nedelji. Nedavno se je v naši vasi pojavil nenavaden berač, takorekoč bela vrana med današnjimi berači. Prosil je namreč pri vsaki hiši izrecno za kruh, kar se nam je res čudno zdelo, ko vendar danes navadno vsak berač kruh odklanja ter hoče le denar ali pijačo. — Kaj pa je z novo občinsko cesto, na katero že davkoplačevalci komaj čakajo? Ali bo že skoraj izročena prometu?

Radomerje. Dne 24. maja tega leta je strela zažgala moje gospodarsko poslopje. Gotovo bi mi zgoreli hlevi, nastala bi mi neprecenljiva škoda, da niso radomerski gasilci tako naglo prihiteli na pomoč in se lotili gašenja z nepopisno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo. Prav tako so bili tudi ljutomerski gasilci kmalu na mestu in pomagali omejevati ogenj. Vsem, ki so mi v nesreči pomagali, zlasti pa vrlim gasilcem bodi izrečena iskrena zahvala. — Filipič Ivan, posestnik.

Sv. Andraž v Halozah. Tukaj se je poročila 31. maja hčerka tukajšnjega posestnika Andreja Topolovec v Trdobjah z Josipom Vidovičem v Veliki Varnici. Vzornemu zakonskemu paru obilo sreče in blagoslova!

Trnovlje pri Celju. Naše marljivo ProstoVOLjno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 12. junija prekrasno igro v treh dejanjih »Užitkarji«, koje čisti dobiček je namenjen za nabavo nove motorne brizgalne, koje blagoslovitev bo dne 26. junija. Prosimo vse prija-

telje gasilstva, da nas kolikor mogoče podpirajo na ta način, da nas v kolikor mogoče večjem številu obiskujejo na naših prireditvah. Igra se bo vršila pod kozolcem g. Alojza Fazarinca v Trnovljah.

Ponikva ob juž. žel. V nedeljo, dne 12. junija praznuje Ponikva 10 letnico obstoja gasilnega društva in obenem blagoslovitev motorne brizgalne. Vsa prireditve je zvezana z župnim izletom žalske gasilske župe. Že z jutranjim vlakom bodo prihiteli gasilci od blizu in daleč z zastavami, da prisostvujejo slovesni sveti maši in blagoslovitvi motorne brizgalne.

Šmarje pri Jelšah. V predzadnjem »Slov. Gospodarju« nam je dopisnik iz Šmarja podal lepo sliko o naši sadjereji. Seveda bi še bil lahko marsikaj omenil, predvsem pa, da smo imeli na zapadni strani trga do nedavnega časa veliko in dobro drevesnico takratnega okrajnega zastopa. Zaspala je pri nas, napravila pa si jo je sadjarska in vrtnarska zadruga v sosednjem Št. Vidu, kakor smo čitali zadnji teden. Imamo pa še sedaj dol do Skaleta in tje gorí do Pogorevca po četrť ure dolg že 60 let stari drevored saméga sadnega drevja. Prvi nosi ime po nekdanjem tukajšnjem zdravniku in znanem pisatelju dr. Jos. Vošnjaku, drugi pa po velikem našem rodoljubu in iskrenem prijatelju in dobrotniku učeče se mladine Francu Skaza — v hvaležni spomin, da sta si svoje dni oba mnogo prizadevala kakor za prosveto naroda tako tudi za njegovo gospodarsko probudo. O svojem rojaku Skazu še sedaj ljudstvo govori, da je imel lepa posestva z vzornimi sadonosniki okrog Rogaške Slatine ter skoraj po celi naši župniji; bilo bi umestno, če bi nam kateri zgodovinar orisal njegovo rodoljubno delovanje. O dr. Vošnjaku pa beremo izpod peresa g. prelata dr. Kovačiča na 69. strani letošnjega »Kraljestvo božje« naslednje besede, ki nam naj bodo nova pobuda za našo tukajšnjo čim lepšo proslavo sedemdesetletnice Slomškove smrti: »Slomškova nenadna smrt je strašno pretresla vse sloje. Mučen vtis, ki ga je napravila ta žalostna novica, je opisal v svojih »Spominih« dr. Jos. Vošnjak. Bil je takrat zdravnik v Šmarju pri Jelšah. Okoli 11. ure drugi dan po smrti Slomškovi je šel po trgu. Srečal je cerkvenega ključarja Lipovška in ga vprašal, zakaj tako močno zvonijo. »Ali še nisi slišal? Škof Slomšek so umrli!« Ne morem popisati, pravi Vošnjak dalje, kako me je pretresla ta v resnici za Slovence grozna vest. Slomšek je umrl, on, ki nam je bil svetla zvezda, ki nam je svetila in kazala pot, po kateri naj hodimo... Vsi, ki so z njim kdaj občevali, so z največjim navdušenjem govorili o njegovi ljubeznivosti in gorečnosti za Boga in narod. — Tako dr. Vošnjak. Šmarčani, zapomnimo si to in ostanimo zvesti učenci in dobri otroci svojega velikega rojaka in nepozabnega škofa A. M. Slomškega!

Botri in botre! Imam veliko zalogo raznega blaga in si lahko po jako ugodni ceni nabavite obleke za Vas in Vaše birmance pri Martin Sumer, Konjice. 716

Velenje—Črnuče. — (Poškodba daljnovođa Črnuče—Velenje.) V petek, den 27. maja opoldne je v bližini Zlokarjev pri Trojanah neki posestnik iz Male ravní podrl pri sekanju smreko na velenjski daljnovod, pri čemur so se pretrgale vse tri žice in je bil daljnovod prekinjen v razdalji 350 m. Povzročena je bila občutna škoda in je mogla elektrarna šele v soboto zjutraj z velikim trudom popraviti pretrgani daljnovod. Pri sekanju dreves v bližini daljnovodov je potrebna previdnost, sicer se

Hemoroidi

zlata žila — najčešče nastanejo vsled slabega obnavljanja snovi, pomanjkanja redovite prebave, kakor tudi slabega mešanja in obnavljanja krvi. 6—12tedensko uživanje prirodnega „PLANINKA“ zdravnilega čaja bo izvrstno delovalo na nečisto kri in vsled tega nastalim škodljivim posledicam. Zahtevajte v lekarnah samo pravi „Planinka“ zdravnili čaj, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih paketih po 20 D z napisom proizvajalca: **Lek. Bahovec, Ljubljana.**

more povzročiti veliko škodo in tudi smrtno nesrečo vsled električnega toka niso izključene. Zato je najbolje, da se pred pričetkom sekanja obvesti elektrarno, ki bo sekanje na svoje stroške nadzorovala.

Pišece. Saj ne moremo biti tiho, gospod urednik, ko pa voda po naši Gabernici nič ne miruje in tudi g. Gaber vedno kaj novega pogrunta. In tega mi ne bi spravili v javnost?! Veste, kaj si je ytepel naš g. Karlek v glavo? Lastno gnezdo si zgradí. In kakó je začel! Kakor lastavica. Toda tudi zlatega nauka se drži: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! Saj pravi, če bo sto let gradil, streho pa hoče imeti svojo. Majhen mož je ta Karlek, a žilav in grčav, ali dobra dušica. Včasih nam tudi katero zagode, ker se na take stvari razume. Pa še sv. Mihaela malo tudi včasih podraži, ko ga zjutraj pri jutranjici budi iz sladkega spanja. Le žal, da si gnezdo gradi tako daleč od Pišec. Da pa ni osamljen v gradnji, so se mu pridružili gg. Iljaš Anton in Stojan Josip ter krajevni šolski odbor. Vsi gradijo in zidajo. Šolski odbor nam je prav okusno prepleskal tudi ograjo okrog šole. No vidite, da nismo Pišecani Bogu za hrbtom. Mislite, da nikdo rad k nam ne pride? Hm! Prleki se kar zgrinjajo od vseh strani v naš veseli kraj. Saj imajo že kar tri zastopnike: gg. župnika, šolskega upravitelja in kaplana. Toda skoraj bi se troperesna deteljica skrčila za en list. G. šolski upravitelj Roškar nam je hotel po vsej sili na oni svet. Grozne ledvice ima. In te mu niso dale miru. Sedaj pa mu jih je g. zdravnik ugnal v kozji rog in rdečica se že vrača na gospodov obraz v veselje nas vseh. — Birmancev homo letos imeli okoli 500 in 100 prvoobhajancev. Lepe številke! Toda to še ni vse. Odkrili smo tudi posebnost pri nas. Na vrtu župnišča se nahaja starodavna kamenita miza g. Orožna, kakor pravi ustno izročilo In pri tej mizi je nastala za časa kaplanovanja g. Orožna v Pišecah ona znana in priljubljena pesem: Kje so moje rožice? Ali za danes naj bo dovolj. Če vse povemo danes, kaj bo nam pa za drugič ostalo? Zato drugič zopet na svidenjel!

Vprašanja in odgovori.

A. Č. v J. Ali je možno, da se rekrut pritoži zoper postopanje nadrejenih? — Možno je, javi se naj k raportu in pove. Svetujemo pa, saj je povsod tako, da se za vsako stvar ne pritožuje.

A. K. v O. Rojen sem v Sloveniji, oče je Nemec, kje dobim delavsko knjižico? — Niste pristojni v nobeno jugoslovansko občino, zato vam nobena ne bo knjižice izdala. Prijavite se svojemu nemškemu konzulu v Ljubljani. Naslov: Nemški konzulat, Ljubljana.

A. B. v C. Ali je res kaznjivo sprejemati čestitke za jubileje svoje starosti? — Ni kaznjivi niti on, ki sprejema, niti on, ki jih izroča. Kdo vam je pa tako neumnost v glavo vbil? Čestitati je vendar dejanje vljudnosti in če bi tega ne storili, bi se vas smatralo, da ne veste, kaj se spodobi.

J. Č. v P. Moj sosed ima pravico do moje poti, ali jo lahko odstopa drugim. — Ne, ima jo le za sebe, oziroma svoje ljudi in za svoje voznje.

J. Z. v M. Kako je s patenti? — Ako kdo izumi stroj, ki ga patentira, ga s tem zavaruje, da drugi ne sme istega izdelovati. Patent velja le za dotično državo, kjer je prijavljen, ker ga je treba prijaviti v vsaki državi, kjer hoče lastnik, da je izum zavarovan. Patent se lahko tudi proda. Kdor ponareja patentno zavarovane izdelke, je kaznovan, ako ga lastnik patenta toži.

M. H. v K. Imam posestvo v najemu. Ali sva oba dolžna delati kuluk? — Kuluk se je obratunal na podlagi davkov, občinski kuluk tudi, torej občina lahko terjata od obeh.

Isti. Kupil sem posestvo, ki ga sicer uživam, vendar ni prenešeno na mene. Kako naj to uredim? — Oni, ki vam je posestvo prodal, mora dovoljenje prenosa pred tamošnjo sodnijo podpisati.

R. L. v M. d. Sin je šel služiti. Potrebujem ga doma, ali ga lahko prisilim da pride domov? — Če je sin polnoleten, ne morete ga prisiliti. Če ni polnoleten, ga sicer lahko prisilite, vendar je treba urediti tako, da bo sin rad doma, raje kot drugod. To pa napravi očetovska ljubezen.

K. T. v Št. Sem mizarški obrtnik ter imam zaslužen denar na izvršenem delu, pa ga nameravam izterjati, ker sem v največji stiski, pa se dolžniki izgovarjajo, da po zakonu o zaščiti kmeta šest mesecev ne plačajo nobenih dolgov. Kako naj danes mali obrtniki živimo? Zaslужka nobenega, bolniško blagajno moramo plačevati, davki se tudi nabirajo in materijal je treba takoj plačati. Kaj naj storim? — Delajte samo proti gotovini, svoje upnike pa potolažite s tem, da jim zastavite svoje terjatve pri kmetih.

E. K. v St. M. Najemnina je znižana, toda davkarija noče priznati. — Najemnino potrjuje sedaj itak na uradnih monopolnih tiskovinah, davkarija vam mora najemnino priznati tako kakor je. Davek se pa računa po višini najmnine. Zoper davčni urad je pritožba na davčno upravo, zoper to pa na finančno ravateljstvo.

F. K. v D. Ali lahko kupim posestvo svojega dolžnika, ki ga tožijo? — Posestvo lahko kupite. Na vsak način se mora pogodba napraviti pred notarjem in se mora posestvo preknjižiti, sami ne boste točno napravili.

Isti: Ali hranilec, ki ni več posestnik, mora k vojakom? — Tudi hranilci brez posestva uživajo iste ugodnosti.

Isti: Ali bom dobival kot invalid francosko rento redno? — Da. Za pregled vas bodo že pozvali k francoskemu konzulatu v Ljubljani.

I. S. v M. S. Ali me advokat sedaj lahko toži za 2000 Din? — Pet mesecev imate mir.

M. S. v P. Ali sem dolžna plačati občinski kuluk ali voziti, ali mora moj sin namesto mene iti delat? — Nekaj bo že treba, ker ste kot posestnica dolžna prispevati k občinskim cestam, seveda primerno. Ako smatrate, da se vam godi krivica, se pritožite na sresko načelstvo.

J. Ž. v O. v. Starši moje žene ne dajo dote, kakor so obljubili ustmeno. Ali jih lahko pri-

siliti? — Za izpolnitev takih obljub ni sile in ne zakona. Napraviti bi morali tedaj ženitovanjsko pogodbo! Pravico do deleža kot dedinja pa seveda še ima.

Nova knjiga.

Alojzij Merhar: **Slomšek**. Apostol Slovencev. Starejša generacija pač še pomni, s kakšnim navdušenjem smo čitali pred kakimi tridesetimi leti prve pesmi Župančičeve in Silvin Sardenkove. Brez vsake bučne reklame! Že komaj smo čakali novih številčk »Zvona« in »Doma in Sveta«. Danes so seveda, naravno je to v življenju, v ospredju mladi. A težko, da bi nam kateri tako k srcu govoril kakor sta nam ta dva velika lirika. So tudi drugačni časi, srce morda nima več tistega pomena, več morda glava, težka, iščoča, preudarjajoča miselnost. Vendar bi bilo žalostno, če bi nam sedanji hudi časi povsem umorili vsak čut in vsako veselje za zvonečo lirično pesmijo. Trenutki vsaj pridejo, ko je duša tudi takih žejna. Vzemite tedaj to majhno, najmodernejše-apartno knjižico Sardenkovo s temi pojočimi epsko-liričnimi pesnitvami. Poezija te knjige sama Vam bo kakor pomlajajoča kopel. Navrh je Slomšek naš kakor malokateri naših velikih mož. Zlasti kdor je dobro predelal življenjepise o njem, n. pr. dr. Medvedovega, bo preživel ob ti knjižici nanovo vse življenje tega izrednega moža. Naj bi prišla knjiga tudi med ljudstvo! Društvom bo nudila hvaležne točke za deklamacije. Dobiva se pri pesniku v Rogaški Slatini ali pri »Zdraviliški upravi Rogaške Slatine«.

Lov na „kita smrti“.

Mlad kitolovec Bernard Lind je pripovedoval ta-le lovski doživljaj na »kita smrti«:

»Ko smo pripluli do Rigne otoka v Severnem morju, smo se pripravili in opremili z vsem potrebnim na kitji lov. Naložili smo ogromne zaloge drv in nato smo se odpeljali dalje. Poveljnik lovilnega čolna je imel glede izsleditve kitov zelo dober nos. Lahko rečem, da je navohal od daleč kita. Po cele ure je presedel na jamboru, odkoder je opazoval kite, ki so izbrizgavali vodo visoko v zrak. Navadno ni trpelo dolgo in že je začel klicati z opazovalnice: »Kit!... Kit!... Kit!... Kit!« Kakor blisk je deloval ta klic name in sploh na vse, ki smo bili glede kitolova novinci. Koj nato smo spustili z glavne ladje čoln in šlo je naprej v bližino plena. Nepopisen doživljaj zame je bil prvi kit. Žival je bila nekaj ogromnega. Visok vodni curek se je dvigal neprenehoma iz orjaškega trupa. Kit niti slutil ni, da je držal poveljnik čolna pripravljeno harpuno, ki se mu je zabodla globoko v mast. Po zadetku so povzročile plavuti orjaka velike vrtnice. Ako bi bili z našim čolnom v bližini plavuti, bi bilo gotovo po naš. Ko se je kit potopil, se je odvila z nepopisno naglico vrv, na katero je bila pritrjena harpuna. Čez nekaj časa se je prikazal orjak zopet na površju in se je pognal naprej po morju z brzino krogle, potegnivši naš čoln za seboj. Po cele ure je trajal smrtni boj ogromne živali, dokler niso postali vodni izbrizgi krvavi. Rdeče barvana voda je bila za nas znamenje. Smrtno onemoglega kita smo lahko vlekli proti ladji, ga dvignili na krov ter razdelali.

Tako je šlo dan za dnem in naše šrambe za kitovo mast so se polnile. Čas je hitel. Ko sem lepega dne opazoval z jambora, sem zapazil daleč pred seboj mogočne izbrizge vode. Že sem tudi jaz pozval tovariše z radostnim: »Kit!... Kit!... Kit!« Lovci so poskali v čoln in se bližali smrti zapisanemu plenu. Nismo še bili daleč proč od ladje, že je zavpil poveljnik čolna: »Obrnite, za božjo voljo, obrnite, lopovi! Kit smrti — kit smrti, bežimo!«

Poveljnik se je drl, kakor bi bil obsejen. Nazadnje je le še ječal in se je onemogel zgrudil. Niti sanjalo se nam ni, kaj da je tolikanj preplašilo sicer neustrašenega moža. Bil je že vendar osivel pri lovu na kite. Zakaj neki se je tako prestrašil pri pogledu na baš tega kita?

Kmalu smo prejeli odgovor na naša molčeča vprašanja.

V bližini čolna smo čuli mogočno šumenje valov. Ko smo pogledali po morju, nam je skoraj zastala kri po žilah. Ogromen kit je bil, na kakršnega še nismo naleteli v tej lovski dobi. Kakor mogočen hrib se je zagnala žival s hitrostjo brzovlaka proti našemu čolnu. Kit ni izbrizgaval iz svoje notranjosti navadnih vodnih curkov, ampak oblake pare. Kakor ostrmeli smo zrl v žival, ki nas je hotela pogubiti. Pogin je bil neizogiben. Kar nenkrat pa se je naša usoda preokrenila. Med tem se nam je bil približal naš drugi čoln. Kit se je obrnil kakor bi trenil proč od nas in jo ubral v smeri proti novemu sovražniku. Zopet se nam je vrnil pogum. Patrik, liki fizičlovka dolgi Irec, je porinil onesvečenega poveljnika čolna na stran in je pripravil dve harpuni.

»Naprej, mladci,« je kriknil, »lotimo se črnega satana, pokažite, da ste junaki in ne bojzljive šleve!«

Zaveslali smo na vso moč in res je bil že skrajni čas. Kit je bil napadel naš drugi čoln, a je že bil tudi zadet od dobro namerjene harpune. Žival je imela preveč opravka s tem čolnom in nas niti zapazila ni. Patrik je zagrabil harpuno z goljatsko roko in jo zasadil kitu v bok s tako silovitostjo, da bi se bil skoraj prekucnil čoln. Koj za prvo harpuno ga je zadela še druga. Kit se je potopil globoko in odvil z bliskavico vrv. Ako bi se ne bil koj zopet prikazal na površju, bi bili izgubljeni. Tri harpune so tičale orjaku v telesu. Kit se je potapljal in plaval zopet na gladino morja ter vlekel pri teh rešilnih poskusih oba čolna za seboj. Cele ure je trajala igra potapljanja in dviganja, dokler ni omagal. Še enkrat se je zagnal proti nam, a njegov odpor je bil zlomljen. Morje se je pordečilo. Zmagali smo.

Ko smo privlekli plen k ladji, nam je razložil kapitan, zakaj se je bil tako prestrašil poveljnik čolna. Kit, katerega smo ujeli, je bil splošno znan pod imenom »kit smrti«. Že celo vrsto let je veljal za nepremagljivega in je imel marsikatero življenje na vesti. Čolne je premetaval z enim udarcem z repom. Vsi kitolovci so imeli nepopisen strah pred smrtonosno živaljo. Srečen slučaj je bil, da smo ga ujeli, a nikoli ne bom

ZA DOM, VRT, ULICO IN ŠPORT SAMO „VIKTORIA“ WIMPASSING-PLATNENE ČEVLJE.

729

pozabil strahu in napora pri pogonu na črnobarvanega in največjega kita, kar sem jih videl v življenju.»

Monsignor J. K. Vreže — 70letnik.

Zadnjo soboto 4. junija je obhajal čisto na tihem po naši celi škofiji in sploh po Sloveniji dobro znani g. monsignor in profesor J. K. Vreže svojo 70 letnico pri še mladeniški duševni in telesni živahnosti in čilosti.

Slavljenec se je rodil 4. junija 1862 v Šmarju pri Jelšah iz spoštovane rodbine, ki še danes uživa ugled v rojstnem kraju. Po izborni končanih srednješolskih študijah je stopil v mariborsko bogoslovje in bil posvečen 16. julija 1888. Kaplan je bil v Šmartnem pri Slovenjgradcu ter v Jarenini, odkoder je bil poklican v Maribor za kornega vikarja, kateheta in nato je postal profesor na mariborskem moškem učiteljskišču, kjer je dolgo let uspešno deloval kot vzgojitelj učiteljskega naraščaja. Po smrti ravnatelja Pirca je bil celo ravnatelj moškega učiteljskega. Ko je dopolnil več nego polno službeno dobo, je stopil v pokoj, katerega uživa v Mariboru, na svojem ljubkem posestvu pri Sv. Roku nad Šmarjem in sploh po celi škofiji, saj tako iz srca rad pomaga v dušnem pastirstvu, kamorkoli ga kdo prosi in kjerkoli se vrši pomembnejša cerkvena slovesnost, katero zna g. monsignor še posebej povzdigniti kot izreden govorniški talent. Svojo veliko govorniško silo je pokazal zlasti na prireditvah katoliške mladine, na katerih vedno prav rad sodeluje. Monsignor Vreže si je vedno bil v svesti, kolikega pomena je za narod in zlasti za mladino katoliško časopisje. Za povzdigo našega časopisja se je trudil dolga leta kot član Katoliškega tiskovnega društva in njemu sledeče tiskovne organizacije. Tudi svoje spretno pero je zmiraj prav rad dal v službo katoliškim časnikom.

»Slov. Gospodar« se čuti ob proslavi 70-letnice obče priljubljenega ter spoštovanega g. monsignora srečnega, da se slavljenec oddolži s prav iskreno čestitko za njegovo dolgoletno sodelništvo pri božičnih in velikonočnih prilogah in vsakotredenskih zanimivih prispevkih iz raznih krajev. Starosta slovenskega časopisja »Gospodar« kliče slavljenca sotrudniku: »Vsemogočni Te ohrani našemu narodu in posebej še štajerskemu kmečkemu glasilu do skrajnih mej človeškega življenja pri današnjem telesnem zdravju in vedno smehljajoči se dobri volji.

ZAHVALA.

Po smrti moje matere gospe Marije Rečnik sem sprejela od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem.

Sp. Hoče, dne 16. maja 1932.

739

Franciška Rečnik.

Dobro jesti

moremo samo tako dolgo, dokler prebavni organi redno delujejo. Čim je apetit pokvarjen, nastanejo vse mogoče motnje, kot glavobol, naval krvi v glavo, krčli, naduha, vzdigavanje, jed ne diši, kar more pri slabotnih osebah, zlasti pa pri slabokrvnih privedi do resnih posledic.

Zato je redna vsakdanja uporaba prijetne močne Švedske Tinkture »Elsa« (Švedske kapljice) lekarnarja Fellerja izvanredno koristna, ker ona poleg tega, da olajšuje in pospešuje prebavo, daje dober apetit in primore k rednemu delovanju prebavnih organov, obenem pa je zelo tečna, fina aromatična pijača, ki zapušča v želodcu čustvo prijetne svežine in upliva s tem na obče razpoloženje in delavno sposobnost. 2 steklenici Din 50.—, 4 steklenice Din 92.—, z zavojnico in poštino pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 341, Savska banovina.

Lahko sredstvo za čiščenje — Elsa pule (6 zavitkov Din 30.—, 12 zavitkov Din 50.—). Proti kašlju in bolečinam v prsih Elsa-Zagorski sok, 2 steklenici Din 50.—.

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Posestva, 14 oralov, gospodarsko poslopje v dobrem stanju, obokane kleti in hlev, deset minut od državne ceste, se radi družinskih razmer prodaja. Jurij Čretnik, kolodvor Rače.

735

Hiša v Mariboru, dvodružinska z vrtom, blizu cerkve, šole in kolodvora poceni naprodaj. Vpraša se pri M. Obrat, Loška ulica 15.

705

ZAHVALA.

Za takojšnje izplačilo pripadajoče podpore po pokojnem tastu g. Franc Vačovnik izrekam tem potom

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

najlepšo zahvalo in priporočam to prekoristno društvo vsakomur najbolje.

Trbonje, dne 5. maja 1932.

738

Gašper Svetina, zet.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja od strani sorodnikov, prijateljev in znancev o priliki prebridke izgube naše ljubljene soproge, mamic, tašče, babice itd., gospe

ANE POVH

soproge nadučitelja v pokoju,

in za spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo prisrčno zahvalo. Posebej se zahvaljujemo prečastiti duhovščini iz Slov. Bistrice za asistenco, vsem pevcem in učitelstvu sosednih šol ter darovalcem mnogih vencev in šopkov.

Vse, ki so jo poznali, prosimo, da jo ohranijo v blagem spominu.

Sv. Venčesl — Slov. Bistrica — Maribor — Sv. Rupert, dne 7. junija 1932.

736

Žalujoči ostali.

Novejše.

Nova grška vlada. Kakor poročamo med političnim pregledom, je stari Venizelos 6. junija obnovil svojo prejšnjo vlado in bo stopil z njo pred zbornico s posebno izjavo ali deklaracijo.

Volitve za nemški državni zbor bodo 31. julija

Nova nemška vlada bo zopet dovolila Hitlerjeve fašistične udarne čete in zmanjševala brezposelne podpore.

Novi rektor slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Vseučiliščni svet v Ljubljani je izvolil 6. junija kot novega rektorja za dobo dveh let našega štarejskega rojaka, profesorja in prelata g. Matija Slaviča. Naše iskrene čestitke!

Tabor bojnikov na Brezjah bo letos 10. julija in je že dovoljena vsem udeležencem polovična vožnja.

KONCERT SLOVENSKIH PESMI V KONJICAH.

V nedeljo, dne 19. junija popoldne ob 3. uri se vrši v Konjicah v Katoliškem domu koncert slovenskih pesmi za mešan in moški zbor. Izvaja Slovensko pevsko društvo »Maribor« pod vodstvom g. Gašpariča. Predprodaja vstopnic v prodajalni Valenčak v Konjicah.

ZAHVALA.

Za pripadajočo podporo, katero sem sprejel po komaj trimesečnem članstvu vsled nezgodne smrti mojega očeta g. Jožefa Rihtarič od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Sv. Barbara v Halozah, 6. junija 1932.

740

Jurij Rihtarič in Franjo Bračko.

Posestva, hiše, gostilne prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

734

„Slov. Gospodar“ stane:

Celeletno 32 Din.

Polletno 16 Din.

Četrletno 9 Din.

Pisalni in šivalni stroj na prodaj poceni: Specijalna mehanična delavnica Rupert Draksler, Maribor, Veitrijnska ulica 11.

741

Cerkovniško službo išče krojač. Naslov v upravi lista.

737

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda D

1.20. Najmanjša cena

za oglas je 8 D. Manjši

zneski se lahko

vpošljejo tudi v znam-

kah.

Upravništvo

odgovarja na razna

vprašanja samo takrat,

ako je priložena znam-

ka za 2 Din za odgo-

vor.

Za našo deco.

Guliver.

(Dalje.)

Zbral sem ves svoj pogum, izvlekel sem meč in sem se začel bojevati. Štiri sem ubil, druge pa so zbežale. Takoj sem zaprl okno. Bile so velike kakor pri nas golobi. Žela so jim bila meter dolga,

a priostrena in trda kot šivanka. Ubitim osam sem slekel kožo in sem jo hranil v omari. Pozneje sem jih pokazal mnogim ljudem v moji domovini.

Glumadkliča me je večkrat nesla v moji lepi škatlji na vrt. Tam me je spustila na zemljo, da se kretam svobodno. Nekega dne me je tako pustila na travi, ona pa je nekam odšla. Mislila je, da se mi ne more prav ničesar pripetiti. Komaj

pa je odšla, kar se pojavi pred mano ogromni vrtnarjev pes. Bil je večji nego največji naš slon. Hotel sem kričati, pa me je že zgrabil s svojimi čeljustmi in je ves vesel tekkel k svojemu gospo-

darju ter me je položil pred njegove noge. Dobro, da je bil to domač in pameten pes, ker me ni niti najmanj poškodoval.

Drugič me je napadel ogromen jastreb. Da nisem takoj izvlekel meča ter se, braneč se, povlekel v trnje, ne vem, kaj bi bilo z mano. Malo časa za tem sem šetal po vrhu velike krtine, kar se udre zemlja in padem v luknjo prav do vratu. Bil sem strahovito blaten. Moral sem se zlagati, ko so me vprašali, zakaj sem takšen. Zdelo se mi je, da bi se moral od sramu pogrezniti v zemljo, če bi bili izvedeli, da sem bil celo v krtovi luknji.

Tu se me ni bal nihče. niti njihove ptice. Spominjam se, da mi je nesramni vrabec lepo vzel iz roke kolač, katerega mi je bila prinesla Glumadkliča. Popolnoma brezskrbno so poskakovali okoli mene in celo še po meni. Ko so videli, da imam kaj v rokah, kar jim je ugajalo, me niso prej zapustili, dokler mi dotične stvari niso vzeli.

(Dalje prihodnjič.)

Medvedek.

(Povest v slikah.)

23. Jazbec izmakne palico in zbeži.

Jazbec zagrabi palico in ta mu pravi: »Bodi kdorkoli, vse ti bom storila, kar želiš.« Te besede vzbudijo orjaka. Jazbec se spusti v beg, držeč palico. Begunec govori: »Tale palica bo mnogo pomagala Mišku. Dobro jo moram čuvati.«

24. Jazbec spusti palico.

Jazbec beži, a orjak teče za njim. Še malo, pa bi ga bil zgrabil. Ko pribriži do zida, mora izpustiti palico, da skoči preko. Ko je na drugi strani zida, sliši, kako zmerja orjak Miška in mu preti.

(Dalje sledi.)

Gospod Skoraj.

Zadnjič sem čital zgodbo o gospodu Skoraj. Takale je bila:

Nekega jutra — tedaj je bil še majhen fantek — so se starši čudili, da ga ni k zajtrku. Mati je šla gledat in je vprašala:

»Pridi, otrok! Ali se še nisi oblekel?«

»Da, mama — skoraj!« je bil odgovor, čeprav je malček še ležal v postelji.

Ko je fantek prišel k zajtrku, je bil ta že skoraj končan in skoraj ne bi bil dobil mali nič več.

Ko je deček hodil v šolo in tam bival med dobrimi ali skoraj dobrimi otroci, se ni naučil ne dobro čitati, ne dobro pisati, ne prav računati, čeprav je vse to skoraj prav znal.

Oče ga je grajal, mati je bila razočarana, bratje in sestre pa so bili mnenja, da je neumen.

»Kaj za to!« je rekel deček. »Čeprav ne znam zelo dobro čitati, pisati in računati, pa vendar znam to skoraj dobro!«

Ko je bila šola končana in je bilo treba prijeti za kako delo, je iskal ugodno službo, ali povsod je prišel prepovno, čeprav je skoraj prav prišel. Služba je bila že oddana. Poskusil je drugje in bi bil dobil skoraj službo, ali njegova pisava le ni bila dovolj dobra.

Tako se je trudil dan za dnem, teden za tednom in leto za letom za kako službo in res bi bil skoraj dobil, če ne bi bila nazadnje manjkala kaka malenkost in tako je bilo vse zaman.

Pot gospoda Skoraj je vodila v Nikamor in nazadnje je uvidel, da ljudje ne žele, da bi kdo kaj napravil skoraj dobro, ali da bo kdo kaj skoraj našel.

Z leti je postal gospod Skoraj star mož in nazadnje je umrl. Na nagrobni kamen so mu napisali: »Tukaj počiva gospod Skoraj — pa nikoli popolnoma!«

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Podružnica: Celje

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno. 588

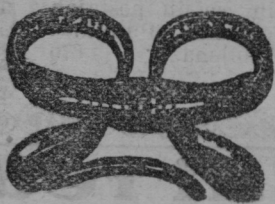
Vse tiste blaga za obleke,

688

platio za perilo, železnino in okove za stavbe se kupi najugodnejše pri

Franc Kolerič,
irgovska hiša

Apače **Apače.**

Ustanovljena
leta 1904.

Točna in solidna
postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumi-jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

**Franc Podgoršek nasl. Franc Bela, ban-
dažist, Maribor, Slovenska ulica 7,**

Pismena naročila se izvršujejo točno ter pošiljajo po povzetju. 479

Zavarovanje proti požaru in življenju posreduje Agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova 1. 686

Originalne

„VULKAN“-kose

ki so priznane najboljše, nudi po ugodnih cenah
irgovina z železnino

Brenčič Anton, Ptuj,

Na drobno! 643 Na debelo!

Koks in kovaški premog najboljše kakovosti nudi najcenejše Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. Telefon 2457. 683

Kdo prezidava. Dobro ohranjena kompletna osemkrilna okna s šipami, zunanja velikost 115 X 215 cm, komad po Din 150.—. Ogleda se pri: Karl Wesiak, Maribor, Cankarjeva ulica 2. 694

Repico (rips) in druga oljnata semena zamenja za dobro in sveže olje tovarna olja J. Hochmüller v Mariboru, Taborska ulica pri mostu. 702

Posojila brez obresti za odkup zemljiškknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. — Išče potnikel! 709

Opeko, strešno in zidno, zamenjam za drva. Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. Telefon 2457. 683

Golšo in razna obolenja žlez odstrani brez operacije zdravilna mineralna voda »St. Ignatius«. Pojasnila daje: Uprava Kostrivniške Slatine, pošta: Podplat št. 1. 685

Naznanilo! Zdravega otroka vzamem v odgojo in zanesljivo oskrbo na deželi. Plačilo po dogovoru. Naslov v upravi lista. 732

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 635

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter; oglejte si pred nakupom v Tekstilnem bazarju, I. Trpin, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 730

Mesto organista in cerkovnika pri župnijski cerkvi Sv. Martin pri Vurbergu je izpraznjeno. Stalni dohodki so, stanovanje in zbirca. Službo je mogoče nastopiti že 1. julija. 720

Pozor! Gozdna uprava graščine Negova proda 800 kubičnih metrov borovih drv za kurjavo po zelo znižani ceni. Razpolaga tudi z različnim stavbenim lesom, kakor ostrvi za matičnjake, rante za ograje, roženice, trame, tudi po znižanih cenah. 721

Posestvo, 10 oralov sadonosnika, njiv, travnikov in nekaj gozda. Hiša s štirimi sobami in kuhinjo. Gospodarsko poslopje. Cena 80.000 Din. Hiša z gostilno in trgovino Din 90.000. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 717

Hranilnica in posojilnica v Novi cerkvi, r. z. z n. z., vabi na svoj redni letni občni zbor dne 19. junija 1932 ob pol 15. uri v svojih uradnih prostorih v Novi cerkvi št. 1. Spored: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, odobritev računskega zaključka, volitev novega odbora, odobritev novih pravil, slučajnosti. K obilni udeležbi vabi načelstvo. 728

Bencin-motor, original Moravča 4½KS na štiri kolesa, skoro nov, kompleten, poceni na prodaj. Ilič, Maribor, Aleksandrova cesta 24. 731

Hlapca za mlado živino, neoženjenega in zanesljivega sprejme vinarstva in sadjarska šola v Mariboru. 733

Dva enovprežna voza se prodata. Očka, Tezno. 718

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesinikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

V TOPLIH POLETNIH DNEVIH
se počutite vedno sveži in razpoloženi, ako nosite
našo lahko in udobno obutev.

Rata

Več službe:

39.-

Vel. 19-26

Za deklice: zračni in lahki platneni polčevlji okusne oblike z gumijastim podplatom in peto.

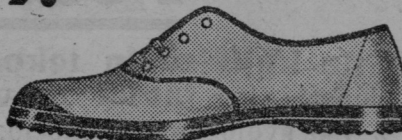
29.-

Vrsta 1805-51

Naši gumijasti kopalni čevlji Vas najbolje varujejo, če hodite po razžarjenem pesku in ostrem kamnu. Zelo lahki so in udobni. Pri plavanju Vas ne ovirajo.

49.-

Vrsta 4435-37

Otroški platneni čevlji v sivi barvi z gumijastim prožnim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceno- no obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postre- žemo dovršeno in cene- no tudi z ostalimi po- trebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice. Moške za Din 7.—, ženske za Din 25.— in 9.—.

Moški polčevlji, boks, tr-
pežni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši
boks, eleg. Din 155.—,
165.—

Klobuki otroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravat, dežnikov, noga-
vic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Skladišče

Kmetijske družbe v Celju

se je preselilo v novo poslopje

v Aškerčevi ulici.

➔ Prodaja: ➔

umetna gnojila, semena, galico, kmetijske
stroje in vse kmetijske potrebščine po naj-
nižjih cenah. 699

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za
žene) imajo zdaj edini in
najboljši pripomoček v mo-
litveniku:

**Sveta
mati Ana.**

Cene od 32.— do 52.— D.

Pet različnih vezav.

**TISKARNA
SV. CIRILA, MARIBOR**

Naročite za fante,

ki se odpravljajo k vo-
jakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mlade-
niče in še zlasti za vo-
jake.

Cena z rudečo obrezo
16 Din, z zlato obrezo
18 Din. Po pošti 1 Din
več.

Tiskarna sv. Cirila,
Maribor.

Vsak irgovec, obrtnik, gospo-
dar, gospodinja — poseti

XII. Ljubljanski velesejem

4. — 13. junija 1932.

Zakaj? Ker nudi največji pregled vseh potre-
ščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, **po-
lovično vožnjo na železnici**, popust na paro-
brodih. 700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča.
Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijel-
na razstava Poljske republike, higijenska raz-
stava, razstava perutnine in kuncev, tujsko-
prometna razstava, razstava Prijateljev priro-
de v stanovanju. Legitimacije po Din 30.—
se dobe pri večjih denarnih zavodih,
župnih in občinskih uradih, večjih postajah
Dravske banovine in biljetarnah »Putnika«.
Prenočišča preskrbljena. 676

Nov vozní red

➔ veljaven od 22. maja 1932 ➔

je pravkar izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Cena Din 2.—.

Mlinarski pomočnik, trezen in priden, z dalj-
šimi spričevali se sprejme takoj v tovarni
Ivan Bezjak, Fram. 719

Nova zidana hiša na prodaj. Kuhinja in tri
sobe, vrt in studenec. Pobrežje pri Mariboru,
Stranska ulica 4. 715

Učenec iz dobre hiše, mogoče tudi zmožen
nemščine, se sprejme pri: Franc Kolerič,
Trgovska hiša, Apače pri Gor. Radgoni. 692

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. 2 II. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

➔ Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje! ➔